

**PÕLVA MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2022. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Põlva, 2023

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad	4
2. Juhtimine	6
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	6
2.2 Eelarve	6
2.3 Projektid	7
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	9
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	9
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	10
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	11
2.4.4 Erialahariduse omandamine	12
2.4.5 Töötajate tunnustamine	12
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	13
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	13
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	13
3. Kogud, komplekteerimine ja töötlemine	14
3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused	14
3.1.1 Raamatute komplekteerimine.....	14
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	15
3.1.3 Auviste komplekteerimine	15
3.2 Inventuurid, mahakandmised	15
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	16
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	16
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	17
4.3 RVL-teenindus	19
4.4 Laste- ja noorteteenindus	19
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	19
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	20
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	20
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	21
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	22

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	23
4.6.1 kohalikul tasandil	23
4.6.2 riiklikul tasandil.....	30
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	31
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	31
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	32
4.9 Andmebaasid	33
5. 2023. aasta tegevused	33
LISA 1. Personali koolitus	34
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	36
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	37
LISA 4. Laste ja noorteüritused	39
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine.....	49

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna / linna nimi	Elanike arv (01.12.21)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogu-de arv	Teenindus-punktide arv	Kokku
Põlva	24 495	3	10	19	3	32

2022. aasta oli Põlvamaa raamatukogudele kogu maailmas ja Eestis valitsenud keeruliste oludele vaatamata hea.

1. Põhilised tegevussuunad

Tähtsündmused, -tegevused

- Leevaku ja Valgjärve raamatukogu-külakeskuse rajamine
- ERÜ 31. maaraamatukogude suveseminar „Raamatukoguhoidja kogukonna vedurina“ 15.–17. juunil
- Ülemaakonnaline laste suvelugemine (lugemisbingo)
- Liitumine MIRKO-ga (maakonnaraamatukogu)

Kõige märkimisväärsem on kahe uue maja ehituse algus ja ladus kulgemine, raamatukogud avatakse 2023. aastal. Mõlemad raamatukogud asusid kehvades tingimustes ja vajasis uusi ruume juba aastaid. Ühtlasi täidetakse lubadused, mis kirjas Kanepi ja Röpina valla arengukavas.

Vastavalt eelmise aasta aruandes püstitatud eesmärkidele saab nentida, et töö on olnud sihipärane. Edukalt viidi läbi üle-eestiline suveseminar, loodi Põlva Keskraamatukogu uus koduleht (avatakse 2023. aasta märtsis), viidi läbi inventuur seitsmes raamatukogus jne.

Maakonna raamatukogude tegevus, positsioon ja koosvõime maakonnas, raamatukogude tegevuse mõju maakonna kultuurielule:

- Raamatukogud moodustavad tugeva võrgustiku omavahel ja kuuluvad ka muudesse võrgustikesse, mis väljendub tihedas koostöös eeskätt teiste kultuuriasutuste, haridus-asutuste ja kolmanda sektoriga.
- Koostöös vallavalitsustega tuli juurde uusi valdkondi (abi osutamine energiahüvitise taotlemisel, kriisivalmidus, Ukraina sõjapõgenike abistamine).
- Raamatukogude aastal olid raamatukogud tavalisest rohkem nähtavad, mis suurendas ka mõjukust. Sageli on raamatukogud oma piirkonna ainukeseks kultuuriasutuseks. Raamatukoguüritused (kohtumised kirjanikega, kontserdid, luuleõhtud jpm) viiakse läbi heal tasemel ning need sobituvad valdade ja kogu maakonna kultuuripilti väga hästi. Teema-aastal oli üritusi raamatukogudes n.-ö tavalistest aastatest rohkem.

Raamatukogude tegevused raamatukogude teema-aastal

Raamatukogud tegutsesid aasta jooksul aktiivselt, tulid kaasa suurüritustega, kõige rohkem teema-aasta avamise, laste pannkoogipäeva ja lugemistunniga. Allpool on välja toodud mõned säravamad hetked. Kindlasti kuulub nende hulka teadmine, et Põlvamaa oli terve aasta jooksul esikolmikus laenutuste arvu poolest maakonna ühe elaniku kohta.

- Tiina Hoop (Saverna) osales teema-aasta reklaamvideos.
- Mudlum luges Võõpsu raamatukoguhoidja Aili Jürmanni palvel videosse katkendi oma raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen“, mis avaldati raamatukogu FB-lehel ja kõlas Vikerraadios.
- Põlvas korraldati raamatukogude aasta avamine maakonnaraamatukogu, Kaguraadio (peatoimetaja Meelis Käo), Rahvusringhäälingu (korrespondent Leevi Lillemäe) ja Põlva koolide heas kootöös. Katkendi Mudlumi raamatust luges Kaguraadios kultuuri-korraldaja Helje Põvvat. Katkendi Piret Raua raamatust „Tobias ja teine B“ esitasid Põlva Kooli õpilased õpetaja Maia Punaku ja kooli raamatukogu juhataja Anne Ojaste eestvedamisel. Õpilased arutlesid saates ka lugemise tähtsuse üle. Helje Põvvat luges katkendi Piret Raua raamatust Põlva Jakobi Koolis. Sündmust kajastas mitmekülgselt Leevi Lillemäe (ETV, Vikerraadio). Põlva Kooli huvijuht Diana Pehk lavastas õpilastega Piret Raua katkendi põhjal kuuldemängu kooliraadios, mida huviga jälgiti ka sotsiaalmeedias.
- Ette loeti peaaegu kõikides raamatukogudes, enamasti lugesid raamatukoguhoidjad ise, aga nad olid leidnud ka toredaid lugejaid väljastpoolt: Põlvamaa kirjanikud Helin Vill ja Rainer Rahasepp ning harrastusnäitleja Külli Volmer Vastse-Kuustes külavanem Anti Rütli Kiumas, Teisipäevaklubi liikmed Kiidjärvel, omavalitsustöötaja Katrin Slungin Erastveres. Maakonnaraamatukogus oli teema-aasta avaüritus ühendatud Põlvamaa kodulookogumiku „Minevikumälestusi“ 6. osa esitlusega kootöös Jakob Hurda Seltsi asjuri Niina Siirmanniga.
- Peri raamatukogu konkursile „Lugemaõppimise lood“, mis kujunes üle-eestiliseks, laekusid kaastööd 2021. aasta lõpuks, aga kokkuvõtte tehti teema-aastal. Esile tõsteti ja Põlva Teatajas avaldati Annika Koppeli, Aive Noormaa ja Ellen Väljandu lood.
- Saverna raamatukogu kuulutas välja fotokonkursi „Kanepi vald loeb“.
- Aktsiooni „Raamatukogude aastal tantsuga“ käigus loodi kolm tantsupesa. Maakonnaraamatukogus seadis tantsu „Teadagi“ ja õpetas raamatukoguhoidjatele tantsukorüfee Andre Laine. Videosse võttis tantsu Põlva Meediasüsti liige Kristella Nupp ja killuke sellest jõudis „Aktuaalse kaamera“ kultuuriuudistesse. Irina Kruusla (Põlgaste) lavastas „Teadagi“ Kanepi naisrühmale Kanapää Keerutajad. Kiidjärvel loodi oma tants, mille esitasid Teisipäevaklubi liikmed mais raamatukogu 65. sünnipäeval ja veidi hiljem ka ERÜ maaraamatukogude suveseminarist osavõtjatele. Tantsu lõi šoti rahvalaulule (sõnad: Henno Käo „Raamat“) raamatukogu vabatahtlik Karin Pikk, kes koos raamatukoguhoidja Krista Pikaga ka taustaks laulis.
- Väga tore algatus oli raamatukoguÖÖ, mis tõi õhtused huvitavad tegevused üheksasse raamatukokku. Kõige mahukamad kavad olid Kauksis, Kiidjärvel ja Vastse-Kuustes. Põlvas jagunes üritus kaheks: lasteteenindusest sai tondijututuba, raamatukogu saalist kinosaal, kus koostöös Kopli Kinokompaniiga vaadati filmi „Mati Hint. Keelemässaja“. Tegu oli filmi esilinastusega Põlvas ja raamatukogu esimese kinoseansiga. Huvitav oli arutelu koos Põlvast pärit režissööri Annika Koppeliga.
- Projektist „Kogude pärlid“ jäi meediale (kajastati ka „Terevisioonis“) kõige rohkem silma näitus maakonnaraamatukogus, mille ehteks omakorda sai Teise maailmasõja ajal raamatukogust kõrvaldamisele kuulunud Adrienne Thomase romaan „Sõdur Katrin“. Raamatu tõi 1998. aastal raamatukogule tagasi proua, kes selle 1944. aasta sügisel väikese tüdrukuna leidnud oli.
- Üks meeleeolukamaid sündmusi oli jooks Ukraina heaks koos Contraga Vastse-Kuustes.

- Põlva keskväljakul ehk jõuluväljakul anti maakonnaraamatukogu ja Põlvamaa Spordiliidu koostöös 13. detsembril üle teatepulk liikumisaastale. Kaunid puidust raamatukaaned võttis vastu Põlva orienteerumisklubi Kobras (liikumisaasta eestvedaja Põlvamaal). Meeleolukalt kulgenud üritusel kõneles ka vallavanem Martti Rõigas. Koguni 11 kolmeliikmelist esindust läbis neljast kontrollpunktist koosneva raja, kus tuli vastata sporditeemalistele küsimustele ja liikuda erilisel viisil. Pingeridu ei moodustatud.
- Kindlasti said teema-aastal alguse nii mõnedki traditsioonid. Välja saab tuua matka „Raamatukogust raamatukoguni“, mida on kavas korraldada liikumisaastal ja edaspidigi. Teema-aasta matk kulges Kiidjärve raamatukogust Taevaskoja raamatukokku.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Raamatukogude tegevus aruandeaastal oli tõhus, kasvasid lugejate ja külastuste arv, korraldati palju huvitavaid sündmusi, osaleti aktiivselt raamatukogude aasta tegevustes.

Raamatukogude võrgus muudatusi ei toimunud.

Nõukogu on olemas keskraamatukogudes. Maakonnaraamatukogu nõukoguga kooskõlastati meili teel muudatused Põlva Keskraamatukogu kasutamise eeskirjas ja tasuliste teenuste hinnakirjas. Samuti kooskõlastas nõukogu kevadel suvised lahtiolekuajad ja sügisel muudatused lahtiolekuajades. Räpina valla Keskraamatukogu nõukogu pidas kaks koosolekut. Lahendamaks kõige rohkem kõneks olnud probleemi – puhkuseaegne asendamine – otsustati esimesel koosolekul 10. veebruaril korraldada Räpina valla raamatukogude kasutajate rahuloluküsitlus ja teisel koosolekul 21. septembril võeti küsitluse tulemused kokku. Selgus, et puhkusaegset asendamist lugejad oluliseks ei pea (enne raamatukoguhoidja puhkusele siirdumist laenatakse palju teavikuid, suvel ongi vähem aega lugemiseks jms). Küsitlus haaras raamatukogude tegevust tervikuna ja oli mahukas (lühikokkuvõtte ptk. 4).

2.2 Eelarve

Tabel 2 (Summad tuhandetes)

Põhieelarve	Seisuga 31.12.21 €	Seisuga 31.12.22 €	Muutus %
Eelarve kokku	1126,106	1264,385	+12,3%
sh keskraamatukogu	626,307	688,676	+10,0%
Personalikulu	698,971	745,456	+6,6%
sh keskraamatukogu	417,155	435,469	+4,4%
Komplekteerimiskulu	206,469	204,031	-1,2%
sh KOV-lt	151,168	157,285	+4,0%
sh riigilt	55,301	46,746	-15,5%
sh keskraamatukogu	101,247	96,856	- 4,3%
sh KOV-lt	70,700	71,098	+0,6%
sh riigilt	30,547	25,758	-15,7%
Infotehnoloogiakulu	33,343	32,223	-3,4%

sh keskraamatukogu	25,590	23,522	– 8,1%
--------------------	--------	--------	--------

Eelarve tervikuna on kasvanud, aga tabelis on ka miinusmärgiga summasid. Komplekteerimiskulu on langenud riigitoetuse arvel, kuna seekord ei eraldatud nn erakorralist raha nagu kahel eelneval aastal. Omavalitsuste soetussumma kasvas. Vähem kulutati infotehnoloogiale.

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Kultuuriministeeriumi programm „Raamatukogude arendamine“			
Põlva Keskraamatukogu (maakonnaraamatukogu)			
ERÜ 31. maaraamatukogude suveseminar „Raamatukoguhoidja kogukonna vedurina“	05.05.2022–31.07.2022	2000,00	7905,00
Tõnu Lehtsaare suhtlemiskoolitus	09.11.2022–31.01.2023	1200,00	1764,00
Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgrupp			
Räpina valla Keskraamatukogu			
Linte			
Polina Tšerkassova muusikaline muinasjututuur (Linte, Räpina, Veriora)	28.04.2022–30.09.2022	350,00	625,00
Maakonnaraamatukogu			
Himmaste			
Kohtumine Andra Teedega	07.10.2022–15.01.2023	240,00	303,00
Kiidjärve			
Kohtumine Lauri Räpi ja Anne-Mai Tevahiga	19.05.2022 –12.06.2022	360,00	425,00
Anne-Mai Tevahi muusikaline luulelavastus „Ma hingan su armastust“	01.10.2022– 30.11.2022	350,00	407,00
Raamatukogu 65. sünnipäeva tähistamine	01.02.2022– 30.06.2022	330,00	578,00
Vastse-Kuuste			
Kohtumine Justin Petronega (Vastse-Kuuste, Leevaku)	10.03.2022–10.09.2022	300,00	383,00
Kohtumine Lauri Räpiga	01.04.2022 –30.09.2022	200,00	225,00
Kohtumine Kätlin Vainolaga	01.06.2022 –10.10.2022	150,00	187,00
Pannkoogipiknik lastele	01.06.2022– 01.09.2022	100,00	184,00
Kohtumine Andra Teedega	23.05.2022 –23.09.2022	200,00	252,00
Kohtumine Mika Keräneniga	01.06.2022– 30.10.2022	180,00	205,00

Raamatukogupäevade üritused	01.10.2022–31.12.2022	220,00	307,00
Anne-Mai Tevahi ja Lauri Räpi luule- ja vestlusõhtu „Luulest lugudeni“	01.10.2022–01.04.2023	300,00	390,00
Raamatukogude aasta lõpuüritus	22.11.2022– 31.01.2023	200,00	285,00
Kohtumine Ene Sepaga (2023)	01.01.2022– 01.05.2023	150,00	170,00
Tõstame Vastse-Kuuste laste lugemisisu!	22.11.2022 –28.02.2023	170,00	195,00
Kohtumine Kai Aarelaidiga (2023)	01.01.2023 –31.05.2023	200,00	230,00
Põlva			
Kohtumised polaaruuri ja reisikirjaniku Enn Kaubiga	15.03.2022 –30.10.2022	200,00	477,00
Maaraamatukogude suveseminar	10.05.2022-30.07.2022	900,00	Vt esimene projekt
Matk „Raamatukogust raamatukokku“	08.07.2022–18.09.2022	200,00	250,00
Kristiina Ehini ja Silver Sepa kirjandus- ja muusikakava „Ajajõel“	25.05.2022– 31.10.2022	400,00	600,00
Kohtumised Tõnu Õnnepaluga (Põlvas, Leevakul, Võõpsus)	06.06.2022– 30.09.2022	450,00	572,00
Kohtumised David Vsevioviga (Põlvas, Võõpsus)	25.05.2022– 31.10.2022	300,00	341,00
Laste suvelugemise tunnustusüritus	15.09.2022 –30.11.2022	550,00	675,00
Põlvamaa XVII maaraamatukoguhoidja päev	15.09.2022 –30.11.2022	800,00	1123,00
Kohtumised Erkki Koortiga (Põlvas ja Leevakul 2023)	19.01.2022–18.03.2023	400,00	462,00
Räpina valla kultuurkapital			
Linte			
Linte raamatukogu 100. sünnipäeva tähistamine Johanna Randmanni kontserdiga	20.05.2022–20.06.2022	300,00	600,00
Kokku		11 700,00	20 120,00

Projektipõhiselt laekus eelarvesse küll mullusest märksa vähem raha (47,7% 11,700 ja 22,379 tuhat), kuid seekord ei olnud suuri kriisiabi projekte. Võrreldes projektide üldmaksumust, pole vahe nii suur (19%; 20,120 ja 24,829). Projekte koostati palju rohkem (29 ja 17) ja siin on kindlasti osa raamatukogude aastal. (Kolm projekti viiakse ellu 2023. aasta esimestel kuudel.) Peamisteks partneriteks olid Kultuuriministeerium ja Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgrupp. Toetused võimaldasid korraldada kohtumisi loomeinimestega mitmes raamatukogus (Vastse-Kuuste, Himmaste, Kiidjärve, Räpina, Linte, Leevaku, Võõpsu, Veriora, Põlva), edendada laste lugemist, korraldada koolitusi raamatukoguhoidjatele jne. Märkimisväärne on Kultuuriministeeriumi toetus koolituste läbiviimiseks. Väga suur tänu ministeeriumile ja ekspertgrupile suure toetuse eest ERÜ maaraamatukogude suveseminari korraldamiseks! Ekspertgrupp pidas raamatukogude toetamist raamatukogude aastal prioriteediks. Projektiaasta oli tavalisest toekam, mis lubas läbi viia palju sisukaid ja meeldejäätavaid üritusi.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Raamatukoguhoidjate arv jäi ühe raamatukoguhoidja pensionile siirdumise tõttu väiksemaks (46 ja 47). Raamatukoguhoidjate koosseis vähenes 1,15 (41,725 ja 42,875), sest lisaks täiskoha kadumisele langes ühe raamatukoguhoidja koormus. Abipersonali arv ja koosseis vähenes koondamise tõttu ühe võrra (vastavalt 10 ja 11; 8,3 ja 9,3).

Uuendati Põlva Keskraamatukogu **kasutamise eeskirja ja tasuliste teenuste hinnakirja**.

Lahtiolekuage muudeti lugejatele sobivamaks Himmaste, Kauksi, Mooste ja Vastse-Kuuste raamatukogus. Peril taastati varasem lahtiolekuage, kuna remondi järel raamatukogu sisekliima paranes. Põlgastes viidi lahtiolekuajad kooskõlla ringide tööga.

Kanepi ja Põlva vallas alustati lauatelefonide asendamist mobiiltelefonidega.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitustel osalesid 28 raamatukogu (29-st), ülejäänutel 22 raamatukogu esindajat (mullu 19).

Alljärgnev ülevaade käsitleb **väljaspool maakonnaraamatukogu** toimunud koolitusi. Kontaktkoolitustest võttis osa 23 raamatukoguhoidjat (50%). Koolituste arv oli mullusest suurem (76 ja 71), samuti tundide arv (741 ja 598). Virtuaalkoolituste puhul pole veel kinnistunud harjumus osalemine kirja panna ja neid võib olla arvestusest välja jäänud. Seega võib koolitustest osavõtt olla suurem, kui arvud näitavad. Tunnustust väärivad Vastse-Kuuste ja Veriora raamatukogu mahukad, nii virtuaal- kui ka kontaktkoolitustest koosnevad koolituskavad.

Näiteid **kontaktkoolitustest** (rohkem kui üks osavõtja)

- Algupärase lastekirjanduse päev „Uute maailmade loomine meie laste- ja noortekirjanduses”, Tartu Linnaraamatukogu (5 osalejat)
- ERÜ maaraamatukogude suveseminar (4)
- Suveakadeemiad, Tartu Ülikool (1+1)
- Kommunikatsioonikampaania ABC, Põlvamaa Arenduskeskus (2)
- Kriisivalmiduse koolituspäev, Päästeamet, Räpina Vallavalitsus (11)

Näiteid **virtuaalkoolitustest** (mõnel juhul on tegu hübriidkoolitusega, millel Põlvamaa raamatukoguhoidjad osalesid veebi teel)

- Lastekirjanduse aastakoosolek, Eesti Lastekirjanduse Keskus (ELK) (8)
- Infosõtta tõmmatud kodaniku ABC, Tallinna Keskraamatukogu (7)
- Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev „Varesele valu, harakale haigus – kas sõnal on väge?”, ELK (4)
- „Lugemisisu” programmi stardikoolitus, ELK (6)
- Raamatukogu kui pärimuspesa, Rahvakultuuri Keskus (3)
- Seminar „Laps kirjanduses 10. Noorus on ilus aeg”, ELK (3)
- Raamatukogu TikTokis, Tallinna Keskraamatukogu (2)
- Seminar „Lasteraamatute kujundamise A ja O”, ELK (2)

Viimastel aastatel on ülekaalus lastetöökoolitused, mida on ka väga vaja. Algupärase lastekirjanduse päeva peeti üle kahe aasta kontaktelt ja küllap taastub ka põlvamaalaste rohkearvulisem osavõtjaskond. Hea meel on suveakadeemiate jätkumise üle ja loodetavasti on sealgi edaspidi Põlvamaa raamatukoguhoidjaid rohkem.

Koolitustel käsitleti keerulisi, aga väga vajalikke teemasid. Suur tänu Tallinna Keskraamatukogule käsitlemast infosõda, sotsiaalmeediat ja veel paljusid teemasid! Tänuväärne on olnud Rahvusraamatukogu tegevus uuenduste (kataloogimisstandard RDA, MIRKO) tutvustamisel infopäevade, koolituste ja individuaalsete konsultatsioonide kaudu. Sander Silm käsitles Põlvas huvitavalt kommunikatsiooniteemat. Räpina valla raamatukoguhoidjad said kriisikoolitusest teada palju tarvilikku jne.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukoguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve / Koolituseks kulutatud summa
11.01	<i>Sotsiaaltöö (hübriidkoolitus)</i>	Gerti Karilaid-Vidder	2,5	14/1	00,00
15.02	<i>Info Ergonoomika (hübriidkoolitus)</i>	Jaanika Käsper	4,5	32/3	418,00
17.03	<i>Info Loodus</i>	Enn Kaup	3,5	17/3	281,00
12.04	<i>Info Lastetöö</i>	EKL: Triin Soone Anneli Kengsepp Anne Kõrge Anneliis Lepp Katrín Tõnisson	5	28/3	151,00
11.05	<i>Info Kirjandus Muusika</i>	Kadri Tüür Lauri Õunapuu	4	21/3	384,00
26.08	<i>Õppereis</i>	Laulasmaa raamatukogu: Annika Ilja Arvo Pärdi keskus koos raamatukoguga: Hele-Mai Poobus Toomas Schvak Keila-Joa mõis	6	35/3	1946,00

07.09	<i>Kiri Kirjandus Raamatukogud (kolme maakonnaraamatukogu ühiskoolitus)</i>	Anne Rudanovski Veronika Varik Lauri Sommer Veronika Raudsepp Linnupuu	7	21/3	655,00
21.10	<i>Raamatukogud Loodus Teater</i>	Aare Veetsmann Edda Prükk Tarmo Tagamets	5	33/3	1123,00
09.11	<i>Suhtlemispsühholoogia</i>	Tõnu Lehtsaar	7	34/3	1764,00
21.12	<i>Info Aruandlus Sotsioloogia Jõulude tähistamine</i>	Ester Nagland Ilona Oeselg- Tigasing Küllli Ots	4	31/3	492,00

Koolituspäevi oli 10 (mullu 11), maht 48,5 tundi (42,5), raamatukoguhoidjaid 266 (313), summa 7,21 tuhat (4,35). Peamiselt oli tegu kontaktkoolitustega, vaid kahel esimesel oli veebi teel osalejaid (15. veebruaril 9). 2021. aasta näitas, et virtuaalkoolitustel osaletakse küll rohkem, aga kontaktkoolituste kasutegur tundub siiski suurem olevat. Esimesel poolaastal mõjutas osalemist ka haigestumine COVID-isse ja lähikontaktsus, kuigi viimasel polnud enam nii suurt rolli kui varem. Rõuges toimunud koolitusel (7. septembril) oli Põlvamaalt näiliselt vähe osavõtjaid, kuid varasemate ühiskoolitustega võrreldes siiski tunduvalt rohkem (siis kümme-kond). Koolituste maht kasvas veidi, palju kasvas aga koolitustele kulutatud summa (65,7%). Siin on mitu põhjust. Kontaktkoolitus ongi kallim, kuna lisandub kohvipaus ja pikema koolituse puhul ka lõunasöök, mille korraldamine muutus elukalliduse tõusu tõttu kulukamaks. Eelmise aastaga võrreldes olid suuremad ka koolitajate tasud. Koolitusi toetasid Kultuuriministeerium ja Eesti Kultuurkapital, millest oli suur abi. Vaadates tabelit LISA 1. Personali koolitus, saab nentida, et ülemäära suur koolituskulu raamatukogude lõikes ei olnud.

Kõige kõrgemalt hinnati Tõnu Lehtsaare suhtlemiskoolitust ja õppereisi Lääne-Harju valda. Sisukas oli Eesti Lastekirjanduse Keskuse erialapäev, mis käsitles lastetööd mitmekülgselt ja sügavuti. Kasulik oli koolitus ergonoomikast. Huvitav ja vajalik oli ülevaade Räpina valla raamatukogude kasutajate rahuloluküsitlusest.

Kutsestandardi kompetentsidest arendati kõige rohkem B.2.1 Kogude kujundamine ja B.2.3 Lugeja- ja infoteenindus. Oskustest arendati kõige rohkem suhtlemisostust, samuti oskust käituda töökohal tervislikult.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Raamatukoguhoidjad pidasid sisukaid ettekandeid, jätkus kodukoha kultuuriloo tutvustamine jne.

Vt LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Erialaharidust praegu keegi ei omanda.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Kultuuriministeerium tunnustas kõiki raamatukogusid tänukirjaga raamatukogude teema-aasta õnnestumisele kaasaaitamise eest. Tänukirjad andis maakonnaraamatukogu direktor pidulikult üle 21. detsembril (koolituspäeval).

Põlvamaa aasta maaraamatukoguhoidja, ühtlasi **ERÜ konkursi aasta maaraamatukoguhoidja** Põlvamaa nominent: Krista Pikk (Kiidjärve), kaasnevad ERÜ ja Põlvamaa Omavalitsuste Liidu (POL) tänukirjad

Põlvamaa Arenduskeskuse tunnustus Põlvamaa aasta vabatahtlik: Margit Õkva (Peri)
POL

-tänu kiri: Ilse Aigro (Valgjärve; tööjuubel), Maire Tühis (Põlva)

Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgrupp

-elutööpreemia: Ilse Aigro

-juubelitoetus: Ene Lugamets (Himmaste), Tia Võru (Tilsi), Maire Jõks, Juta Mosona (mõlemad Räpina), Mall Kõpp (Vastse-Kuuste)

-aasta tegija nominent: Külli Ots (Põlva)

ETKA Andras

-tänu kiri: Külli Ots

-aasta õppiija nominent: Tia Võru

Kanepi valla tunnustus kultuurielu edendaja: Tiina Hoop, kaasnevad hõbedane vapimärk ja valla tänu kiri.

Kanepi valla tänu kiri:

Tiina Hoop (tööjuubel)

Irina Kruusla (Põlgaste; tööjuubel)

Räpina valla tänu kiri: Juta Mosona (Räpina; tööjuubel)

Põlva valla aasta tegija: Külli Ots

Päri Seltsi tänu kiri: Tiiu Ziugmann (Erastvere)

Leevijõe Küla Seltsi tunnustus aasta tegija: Mall Kõpp

Tänuplaat Rasina küla toetaja (koos nimelise pastapliiatsiga): Edda Prükk (Rasina)

Mooste Kultuurimaja tänu kiri seoses asutuse 55. sünnipäevaga: Kaie Koser (Mooste)

Raamatukoguhoidjate teeneid hinnati taas väarikalt (elutööpreemia, aasta vabatahtliku tiitel). Järjekindlalt tunnustavad tööjuubilare Kanepi ja Räpina vald.

Põlvamaa XVII maaraamatukoguhoidja päev – ühtaegu tunnustusüritus- ja koolitusüritus – peeti Rasinal. Põnevat loodusõppekeskust tutvustas Aare Veetsmann. Raamatukoguhoidja Edda Prükk näitas raamatukogu ja rääkis, kuidas Lõvi Lõrrina lasteaialastele raamatuid tutvustab. Koosviibimisel külakeskuse saalis lausisid tervitussõnu Mikk Järv (POL; Kanepi vallavanem) ja Eve Sokk (Põlva vallavalitsus). Tunnustati Krista Pikka, tänati tööjuubilare ja uudistati kohalike käsitöömeistrite loomingut. Eesti teatri tänasest päevast kõneles Tarmo Tagamets.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

Leevakul ja Valgjärvel algas uue **raamatukogu-külakeskuse ehitus** ja sellega on lahendust leidmas kaks suurt probleemi seoses raamatukoguruumidega. Raamatukogud kolisid asenduspinnale, millega raamatukoguhoidjad on rahul (Leevakul hüdroelektrijaama muuseumituba ja soojak hoidla jaoks maja kõrval, Valgjärvel kortermaja kaks korterit).

Suuremaid **remonditöid** tehti Erastveres (katusevahetus), Kauksis (katuse remont) ja Kiidjärvel (väliterrassi uuendamine). Mitu planeeritud remonti õnnestus ära teha, kuid osa jääb 2023. aastasse (tuletõkkesektsiooni rajamine Põlvas, WC remont Kauksis).

Uusi ruume vajab kindlasti Peri raamatukogu, variant endise mõisaaida näol on küll olemas, aga otsust vastu võetud ei ole. Vastse-Kuuste raamatukogu laiendamiseaatriumi arvel hakatakse loodetavasti tegelema 2023. aastal (laiendamine on kirjas koalitsioonilepingus ja eelarvestrateegias).

Põhjalikku remonti vajab Võõpsu raamatukogu, kuid konkreetsetest plaanidest teada ei ole. Remonti vajab suhteliselt uus ehitus Lintes, mille katus laseb läbi ja vaja oleks paigaldada LED-valgustus. Ruusal on LED-valgustus juba plaani võetud. Asfalteerimist vajab Ruusa külakeskuse sissesõidutee. Maaritsas on kavas siseremonti jätkata, Karilatsis alustada. Kanepis on plaanis remontida koridor.

Vt LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Tabel 5

Juurdepääs võimalik (8)	Ahja, Himmaste, Kiidjärve, Krootuse, Linte, Leevi, Ruusa, Veriora
Juurdepääs osaline (7)	Kanepi, Mehikoorma, Peri, Põlgaste, Põlva, Rápina, Vastse-Kuuste
Juurdepääs puudub (14)	Erastvere, Karilatsi, Kauksi, Kiuma, Leevaku, Maaritsa, Mooste, Rasina, Saverna, Taevaskoja, Tilsi, Valgjärve, Vanaküla, Võõpsu

Juurdepääs on võimalik, kui raamatukokku pääseb ratastooli abil (kaldtee, madal ratastooliga ületatav aste) ja juurdepääs on kõigile teenustele. Samuti on juurdepääs võimalik trepitooli abil (Leevi). Kui kaldtee abil pole võimalik ligi pääseda kõigile teenustele, on juurdepääs osaline (Põlva, Rápina). See kehtib ka juhul, kui raamatukokku pääseb ratastooliga teise samas majas asuva asutuse kaudu (Kanepi, Vastse-Kuuste).

Peaaegu pooltes raamatukogudes juurdepääs puudub ja aeg on näidanud, et lihtsaid ja kiireid lahendusi ei ole. Aruandeaastal juurdepääse ei rajatud. Põlgastes ja Savernas on lootus saada kaldtee 2023. aastal. Leevakul ja Valgjärvel luuakse juurdepääs ehituse käigus. Vastse-Kuustes on kaldtee olemas ka raamatukogu juures, kuid takistuseks on sisetrepp (koridoris). Hiljaaegu paigaldati sisetrepile käsipuu. Maaritsas on hädavajalik trepitool.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Wi-Fi on olemas kõikides raamatukogudes peale ühe ja selle sisseseadmisea hakatakse loodetavasti 2023. aastal tegelema. Üks raamatukogu sai Wi-Fi aruandeaastal.

Maakonnaraamatukogus osteti uued arvutid kuuete harukogule (Taevaskoja, Kiuma, Himmaste, Rasina, Kiidjärve, Tilsi, Vastse-Kuuste, Kauksi) ning kaks projektorit Põlvasse.

Raamatukogud on varustatud vajaliku hulga töökorras arvutitega töötajatele ja lugejatele.

Ka Kanepi ja Räpina vallas tegeldakse pisitasa arendustegevusega, et tagada kvaliteetne internetiühendus ja heas korras tehnika. Maaritsas, Valgjärvel ja Savernas (endistes Valgjärve valla raamatukogudes) on uus internetiteenuse pakkuja. Arvuteid vahetati välja Räpinas ja Mehikoormas.

3. Kogud, komplekteerimine ja töötlemine

3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused

Maakonnaraamatukogu komplekteerib endiselt kõiki maakonna rahvaraamatukogusid. Koostöö raamatukogude vahel on tihe. Raamatukoguhoidjad tellivad Rahva Raamatu kodu-lehelt, mille põhjal koostab komplekteerimisjuht koondtellimuse. Tellimine on mugav ja võimaldab järelkomplekteerimist. Rahva Raamatust saabuvad kord nädalas ka näidised, mis on suureks abiks maakonnaraamatukogule, aga ka maaraamatukoguhoidjad kasutavad võimalust uute raamatutega tutvuda. Järjepidevalt jälgitakse hindu ja soetatakse ka soodusmüükidelt. Saadetised valmivad kord nädalas ja raamatukapi abil neid on võimalik kätte saada ka väljaspool tööaega. Komplekteerimise aluseks on Põlva Keskraamatukogu komplekteerimis-põhimõtted. (Prioriteedid on välja toodud 2021. aasta aruandes.)

Raamatukogud said riigieelarvest toetust teavikute (v.a perioodika) ostmiseks 46,746 tuhat eurot (15% vähem kui 2021).

Riigitoetuse eest soetati maakonda 28% kõikidest ostetud raamatutest (3301 eks), mis on samuti vähem (35,2% ja 4347 eks), sest lisatoetust ei olnud.

Kõik raamatukogud täitsid taas nõude osta 30% riigitoetuse eest väärtkirjandust (14,024 tuh).

Omavalitsused toetasid teavikute ostu 157,285 tuhande euroga, sellest perioodikale 46,835 tuhat. Mullu oli toetus vastavalt 151,168 ja 44,568. Väike kasv oli nii kogusummas kui ka perioodika osas. Viimane on eriti oluline, sest perioodikaväljaannete hinnad on pidevalt tõusnud.

Raamatukogude ostujõud on kokkuvõttes siiski langenud.

3.1.1 Raamatute komplekteerimine

Hangiti 12 723 (mullu 13 249) teavikut (v.a perioodika), sellest osteti 11 711 raamatut, 8 auvist, 13 lauamängu) ja annetusena saadi 991 teavikut (975 raamatut, 12 auvist ja 4 lauamängu).

Teavikute koguarv langes 526 eksemplari võrra (4%) ostude arvel. Ostude arv vähenes 651 võrra, annetuste arv kasvas 125 võrra.

Maakonnaraamatukogu (ilma harukogudeta) soetas kokku 2122 teavikut (2100 raamatut, 14 auvist, 8 muud teavikut), mullu 2079 (2067 raamatut, 12 auvist), sellest teadmiskirjandust 744 eks (35,4%) ja ilukirjandust 1356 eks (64,6%). Ilukirjanduse osakaal on taas kasvanud, seekord 3,1%. Teavikute arv on kasvanud 43 võrra annetuste arvel.

E-raamatuid ei ole puuduva nõudluse tõttu tellitud.

Annetuste arv on suurenenud: 991 teavikut (975 raamatut, 12 auvist ja 4 muud teavikut), mullu 866 (859 raamatut ja 7 auvist). Osakaal soetatud teavikutest on samuti kasvanud (7,8 % ja 6,6%). Maakonnaraamatukogule annetati 92 teavikut (mullu 66). Kahjuks ei olnud seekord annetusi „Lugemisisu“ programmi raames. Annetatud teavikud on reeglina väärtuslikud.

Suuremad annetajad: Võro Selts VKKF, Hoiuraamatukogu, Kiidjärve Külaselts, Teater Ugala, Eestimaa Looduse Fond, Kagureis OÜ.

Eraisikud: Rein Kaldma, Ants Aaman, Loone Ots jt.

Tarnijad: Rahva Raamat 73,6% (mullu 67,1%), Bestkaup 11,8%, Varrak 7,7%, Apollo Kauplused (3,7%), Ühinenud Ajakirjad (1,0%). Veidi tõusnud on Rahva Raamatu, vähenenud Bestkauba, Varraku ja Apollo kaupluste osakaal. Apollost tellimine on keeruline, kuna nad ei too ise teavikuid kohale.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Kokku soetati 808 (mullu 861; langus 6,2%) ajakirjade aastakäiku, neist annetusena 132 (160; langus 17,5%).

Maakonnaraamatukogu sai juurde 104 aastakäiku, sellest annetusi 24 (mullu 99 ja 24; kasv 5,1%).

Ajakirjandusväljaannete suure kallinemise tõttu tuli raamatukogudel mõnest väljaandest loobuda.

Annetatud on ajakirju Sotsiaaltöö, Eesti Loodus, Horisont, Eesti Mets, Tennis jne.

Suuremad raamatukogud on ostnud digilugemise võimaluse (Postimees, Lõuna-Eesti Postimees, Eesti Päevaleht, Võrumaa Teataja). Kahjuks ei ole lugejad varmad väga head võimalust kasutama.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid komplekteeriti kokku 20 (8 ostu ja 12 annetust), neist 14 maakonnaraamatukogule, kus asub väike muusikasektor (nn muusikarõdu). Auviste arv on 4 võrra vähenenud.

Muud teavikud. Lisandus 17 (13 lauamängu ostuna ja 4 annetusena). Võrreldes eelmise aastaga huvi lauamängude vastu kasvas.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Kokku kustutati 21 398 teavikut (mullu 18 129), sellest raamatuid 21 264 (18 117), auviseid 94 (6), elektroonilisi teavikuid 26 (5) ja muid teavikuid 14 (1) eks. Kustutati 18% rohkem kui mullu.

Maakonnaraamatukogus (ilma harukogudeta) kustutati kokku 2011 teavikut, sellest raamatuid 1919, auviseid 75, elektroonilisi teavikuid 16 ja muid 1. Raamatukogus on töö kogu puhastamisel olnud järjepidev.

Kustutusakte koostati 23 raamatukogus, mis näitab, et raamatukogud tegelevad kogude puhastamisega tõsiselt. Kõige enam kanti maha Tilsa, Kiidjärve, Röpina, Leevaku, Valgjärve ja maakonnaraamatukogus. Kustutamise põhjusteks olid nagu ikka teavikute lagunemine, aegumine ja liigne eksemplaarsus.

Ringlus oli maakonnas kokku 0,7, mis võiks olla kõrgem. Kõrgema ringlusega (1,1) paistavad silma Krootuse, Valgjärve ja maakonnaraamatukogu (ilma harukogudeta).

Inventuur viidi läbi Kauksi, Leevi, Karilatsi, Krootuse, Kiidjärve, Vastse-Kuuste ja Ahja raamatukogus. Nii palju inventuure (7) pole seni ühe aasta jooksul olnud. 2023. aastal on kavas inventuur läbi viia vähemalt neljas raamatukogus.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Suuri muudatusi teeninduskorralduses võrreldes eelnenud aastatega ei olnud, kuna COVID ei tunginud enam nii jõuliselt peale. Raamatukappe (olemas Rāpinas ja Põlvas) ei soetatud. Tagastuskast paigaldati Krootusel. (Valgjärve tagastuskast ootab uut maja.) Raamatukapid ja tagastuskastid on end hästi õigustanud. Põlvas oli **kaugtööruumi** esimene täisaasta. Küllastajad on uue teenuse hästi omaks võtnud. Toas saab korraldada ka (kontakt)koolitusi ja koosolekuid (kuni kuuele inimesele) ja võtta vastu raamatukogu külalisi. Väga head tingimused kaugtöö tegemiseks on Ahja raamatukogu teisel korrusel Tuglase muuseumis.

Verioral suleti seoses pakiautomaadi paigaldamisega kaks aastat raamatukogus tegutsenud **postipunkt**.

Raamatukogudes loodi **lugejatele paremaid tingimusi**. Maaritsas vahetati välja valgustid. Kauksis sai uue kuue köök. Põlvas lühendati kojulaenussektoris teenindusletti eesmärgiga anda ruumile avarust ja võimaldada lugejatel paremini tutvuda uudiskirjandusega.

Rahulolu-uuringuid viidi läbi kaks. Põhjalik ja süsteemne ülevaade aruandesse kahjuks ei mahu, seetõttu on allpool vaid mõned väljavõtted.

Rāpina valla raamatukogude kasutajate rahuloluküsitlusele vastas aprillist juunini 129 inimest. Vastata sai kõigis raamatukogudes ja veebis (google.ee). Ester Nagland ja Ilona Oeselt-Tigasing tegid kokkuvõtte küsitlusest Rāpina Rahvalehe novembrinumbris.

Pakutava raamatukoguteenusega on rahul 99%. Lahtiolekuajad sobivad 96%-le vastanutest. Raamatukoguhoidjate pädevus on vastajate hinnangul keskmiselt 4,7 (5-palli süsteemis). 99% vastajatest kasutavad raamatukogu teavikute laenutamiseks. Alla poole vastanute (42%) küllastamise eesmärkideks on vaba aja veetmine, sündmustel osalemine vms. Kõige meelsamini saadakse osa näitustest ja kohtumistest kirjanikega, veidi vähem koolitustest jm. Enim tuntakse puudust omavahelistest kokkusaamistest, olgu selleks siis raamatu(lugemis)klubi, arutelud, uute raamatute tutvustamine vms. RVL-i olemasolu on oluline 71% vastajatele. Sisekujunduselt peaks raamatukogu olema kaasaegne, maitsekas, soe, avar, õdus ja hubane, aga mitte hämar.

Karilatsi raamatukogus (Kanepi vald) viidi suvel läbi väike rahuloluküsitlus, millele sai vastata kohapeal. Vastas 15 inimest, neist kõige rohkem (9) vanusegrupist 55–69. Selgus, et raamatukoguga ollakse rahul (asukoht, ligipääsetavus, lahtiolekuage, kirjanduse valik, RVL jne). Tänuväärseks peetakse kopeerimise ja printimisvõimalust. Teretulnud tegevus on meisterdamine. Neli vastajat sooviksid individuaalset infootsingukoolitust.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Lugejate kasutuses olevate arvutite hulk on vähenenud (48 ja 56) eeskätt Veriora raamatukogu arvel, kus omal ajal loodud suure AIP-i kuus praeguseks vananenud arvutit maha kanti. (Kuna korraga pole palju kasutajaid, piisab ühest arvutist.) Ülejäänud raamatukogude osas on pilt peaaegu endine. AIP-i kasutamise sisuline pool kattub suuresti kasutajakoolituse teemadega (vt 4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele), kuigi kõik AIP-i kasutajad koolitust muidugi ei vaja. Vastupidiselt eelmisele aastale oli palju vähem arvutikasutust seoses COVID-iga. AIP-i kasutavad Ukraina sõjapõgenikud.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused

Tabel 6

Raamatukogu	Lugejad 2021	Lugejad 2022	Muutus (+-)
Rahvark mk-s kokku*	8717	8879	+162
MKR kokku**	5240	5340	+100

*Rahvaraamatukogud maakonnas kokku

**Maakonnaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega kokku

Tabel 7

Raamatu- kogu	Külastused 2021	Külastused 2022	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2021	Virtuaal- külast. 2022	Muutus (+-)
Rahvark* mk-s kokku	142 825	149 090	+6265	660	516	- 144
MKR kokku**	80 538	84 879	+4341	-	-	-

Tabel 8

Raamatu- kogu	Laenut-d 2021	Laenut-d 2022	Muutus (+-)	Päringud** * 2021	Päringud* ** 2022	Muutus (+-)
Rahvark mk-s kokku*	351 465	345 178	-6287	6551	7149	+598
MKR kokku**	200 103	199 037	-1066	5040	4826	-214

Lugejate ja külastajate arv on kasvanud, vastavalt 1,9% ja 4,4%. Kindlasti olid headeks mõjutajateks paranenud epidemioloogiline olukord ja raamatukogude aasta. Laenutuste arv on küll veidi langenud (1,8%). Pilt põhinäitajate osas on kindlasti parem kui 2020. ja 2021. aasta võrdluses, kus kõik näitajad peale päringute arvu olid miinuses. Lugejate arv on kasvanud 15, külastuste arv 17 ja laenutuste arv 11 raamatukogus. Kõik näitajad on plusspoolel Kauksi, Mooste, Taevaskoja, Vastse-Kuuste, Põlgaste ja Ruusa raamatukogus.

Infopäringud

Päringute arv maakonnas tervikuna on tõusnud (9,0%), maakonnaraamatukogus (koos harukogudega) langenud (4,2%). Põlvas on langus väiksem (1,5%), päringuid vastavalt 1552 ja 1576.

Maakonnaraamatukogu lugemissaalis (Põlvas) on endiselt päringute lahendamise väga heal tasemel kese. Päringud on väga erinevad, mõne lahendamisele kulub vaid mõni minut, teisele mitu päeva. Juhul, kui teemakohast materjali on väga vähe, on lugejad sageli tänulikud iga

väiksemagi infokillu eest. Päringute lahendamist raskendab see, et *ISE* andmebaasi enam ei täiendata, siiski võib sealt mõne teema kohta leida ka uuemat kirjandust (valikuprintsiipe pole lahti seletatud). Varasemal ajal peegeldati artiklikogumike sisu korralikult märksõnastatud kirjetena andmebaasis, mis on õppijatele väga sobiv. Artiklitest leiab sageli ka viiteid kasutatud kirjandusele, mis on heaks lisamaterjali allikaks. Nii on andmebaas osaliselt kasutatav ja leiab ka lugejatele tutvustamist, mille kohta on tulnud positiivset tagasisidet.

Mahukamad ongi teemapäringud, eriti koduloolised (*Adiste küla, Orava MTJ, Valgemetsa kunagine vene kool, Põlva lasketiiru ehitamine, Põlvamaa järved ja ristipuud, ühishaud Põlva keskpargis ja samas asuv mälestusmärk jpt*).

Lasteteeninduses lahendati 225 päringut. Väga hea on sinne teemakartoteek, mida kõige sagedamini kasutavad lasteaiaõpetajad.

Maaraamatukogudes oli palju elukondlikke päringuid (*ühistranspordi graafikud, arstide vastuvõtuajad, elektri hinnad, suvised väliüritused Põlvamaal ja mujal Eestis, kohalikud vaatamisväärsused, metsandus, müügiinfo: lastebassein, maasikataimed, aiaväravad jne, rendiinfo: peotelk, taskuruuteri äpi seadistamine jne*). Ühe raamatukoguhoidja hinnangul oli väga põnev päring Valge mere – Läänemere kanali kohta, mida aidati lahendada maakonna-raamatukogus. Vahel esitavad lugejad huvitavaid küsimusi lihtsalt vestluse käigus. Kuna Leevaku raamatukogu asub praegu hüdroelektrijaamas, on sagenenud jutuajamised kodukandi ajaloo teemadel. Peril tuntakse huvi Andrus Kasemaa nõukogude ajal valminud monumentaalmaali vastu raamatukogu-külakeskuse saalis.

Tabel 9

Raamatu- kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Rahvark mk-s kokku	48	18	95	41	5676	1211
MKR kokku (oos harukogude ga)	42	14	79	34	5416	998

Tabel 10

Raamatu- kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Rahvark mk-s kokku	8	0	63	0	Pole teada	0
MKR kokku	8	0	63	0	Pole teada	0

Tabel 11

Raamatu- kogu	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2022
Rahvark	10	3	1120	209

mk-s kokku				
MKR kokku	9	3	1120	209

Virtuaalettevõtmiste arv on tunduvalt vähenenud (üritused 63%, näitused 70%), sest traditsiooniliste ürituste korraldamist koroonaviirus enam ei takistanud. Kõige järjekindlamalt jätkus virtuaalürituste korraldamine Kiidjärvel, kuid sealgi väiksemas mahus.

4.3 RVL-teenindus

RVL-i võib pidada kõige tihedamaks koostöövormiks. RVL-i teel laenutasid teavikuid kõik raamatukogud, tellimuste arv on peaaegu sama kui 2021. aastal (–1,6%; 4217 ja 4285). Kõik raamatukogud peale kahe tellisid ka ise, tellimuste skaala on 0 – 691 (mullu 1–529). Suuremad tellijad olid Vastse-Kuuste (691), Peri (325), Saverna (318) ja Räpina (288). Hea näide on maaraamatukoguhoidjast, kes eesmärgiga pakkuda oma lugejatele kergemat kirjandust, mida oma kogus pole, suurendas tellimuste arvu koguni 78%. Tellimustest kolmandik esitatakse maakonnaraamatukogule (seekord 34,1%). Lisaks oma maakonna raamatukogudele tehti head koostööd teiste keskraamatukogudega (Läänemaa, Kohtla-Järve, Pärnu, Lääne-Virumaa), samuti Martna ja Kõo raamatukoguga. Kõige suurem partner on juba aastaid Tartu Linna-raamatukogu. RVL-i abi kasutasid peamiselt õppijad, aga oli ka töö ja harrastustega seotud tellimusi.

MIRKO ja RVL-i vahele ei saa panna võrdusmärki, aga ühiseid jooni on, näiteks tihe ja tulemuslik suhtlemine raamatukogude (antud juhul Rahvusraamatukogu ja maakonnaraamatukogu) vahel ja pakkide saatmine. Teenus muutus raamatukogus kiiresti omaseks, lugejatele üle Eesti saadeti 30 pakki 93 raamatuga, mis pole mõne kuu kohta sugugi vähe.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Kuna eraldi lastekirjanduse arvestust ei peeta, ei saa väljaannete arvu maakonnas tervikuna välja tuua. Maakonnaraamatukogu lasteteenindusse soetati 573 eksemplari (raamatutele lisaks neli lauamängu), mis on mullusest rohkem (siis 526). Lasteteenindus on alati olnud kirjandusega hästi varustatud. Maaraamatukogudes tuleb teha rohkem valikuid. Kahjuks jäid seekord ära annetused „Lugemisisu“ programmi raames, millega programmis osalevad raamatukogud olid juba jõudnud harjuda, ja selle fakti põhjal saab järeldada, et varustatus lastekirjandusega halvenes. (Sellele juhivad tähelepanu ka raamatukoguhoidjad oma aruannetes.)

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 12

Rmtk	Lug-d 2021	Lug-d 2022	Muutus (+-)	Külast- d 2021	Külast- d 2022	Muut- us (+-)	Laenut 2021	Laenut 2022	Muutus (+/-)
Rahva rk mk-s kokku	2222	2282	+60	35082	37531	+2449	30621	30899	+278
MKR kokku	1234	1324	+90	19349	21045	+1696	17319	17373	+54

Kõik lastetöö näitajad on plussis: lugejad 2,7%, külastused 7,0%, laenutused 0,9%, maakonna-raamatukogus (koos harukogudega) vastavalt 7,3%, 8,9% ja 0,3%. Kõige suurem (ja ootuspärasem) on külastajate arvu kasv, sest raamatukogude aasta üritused tõid lapsi raamatukokku ja mõnestki lapsest, kes varem raamatukogus polnud käinud, sai seetõttu ka lugeja. Laenutuste puhul on siiski õigem rääkida stabiilsusest kui kasvust.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Lugemisharjumuste kujundamisel on väga tähtis järjepidevus ja koostöö. Head koostööd teevad paljud raamatukogud. Väga tihe side kooliga on olnud Räpinas, Savernas, Vastse-Kuustes. Lasteaedadega on koostöö tihe Kauksis, Moostes, Rasinal, Põlvas jm. Väga häid näiteid on koostööst noortekeskustega Räpina vallas ja Kanepis. Häid võimalusi pakub „**Lugemisisu**“ **programm**, millega oli seotud üheksa raamatukogu (Ahja, Linte, Peri, Põlgaste, Räpina, Vastse-Kuuste, Saverna, Tilsis, Veriora). Raamatukoguhoidjad nuputavad huvitavaid tegevusi. Vastse-Kuuste raamatukogu teematundides käsitleti seekord põhjalikult ajakirjandust ja valmistati märke. (2.–4. klassi lapsed panid ka ise ajakirja kokku. Nende tegevus äratas huvi 5. klassi õpilastes, kes programmis ei osale, ja nemadki tegid oma ajakirja.) Väga edukaks hindab hooaja Veriora raamatukoguhoidja (eriti tore, et diplomini jõudis tervikuna üks lasteaiarühm). Järjekindel oli töö Tilsis jne. Väsimusmärke on programmi puhul siiski õhus (raskem on seal, kus pole kooli jm). Järjepidevalt korraldatakse **lugemis-, joonistus-, nuputamise- ja meisterdamistunde, ettelugemisi, raamatututvustusi**, sageli ongi tegevused kombineeritud ja raamat ei jää kindlasti kõrvale. Silmapaistev arv tunde oli Himmastes (41 lugemistundi) ja Vastse-Kuustes (51 nuputamise- ja meisterdamistundi). Kiidjärvel on vastavalt aastaegadele avatud kogupere tegeluslauake. Raamatukogude aasta töö lisaks ettelugemispäevale veel ühe kooslugemise vormi – **lugemistunni 8. septembril** –, mida peeti paljudes raamatukogudes ja millest on loota traditsiooni. Verioral kasvas lugemistunnist juba välja tore sari „Raamat kohvis“. Raamatukoguhoidja käib kord kuus lasteaias üht raamatut ette lugemas, aga kaasas on tal neid kohvritäis. Pärast ettelugemist on lastel veel palju uudistamist.

Lasteeninduses (Põlvas) on käsil juba neljas **lugemiskoera hooaeg**. Koostöö Nepsu ja tema perenaise Urve Seedrega on suurepärase ja positiivset tagasisidet on olnud palju. Lapsed loevad Nepsule ette kahe nädala järel ja hooaeg lõpeb toreda peoga. Kahjuks on lugemiskoeri maakonnas väga vähe.

Suvelugemise kuulutas lasteteenindus esmakordselt välja ülemaakonnalisena, loodetavasti tuleb üheksale raamatukogule (Kiidjärve, Peri, Vastse-Kuuste, Maaritsa, Linte, Veriora, Kanepi, Saverna, Põlva) edaspidi lisa. Välja töötati uus – bingopileti vorm –, kuid tunnistati ka teisi viise (Kanepi raamatukogu omast allpool) ja tegu polnud jäiga võistlusega. Raamatukoguhoidjatel oli tore tõdeda, et noored lugejad ei täitnud ainult bingopileti nurki, vaid eesmärgipäraselt kõiki välju. Tunnustusüritusele sügisel kutsuti tublimad lugejad kõigist osalenud

raamatukogudest. Lapsed said auhinnaks Triinu Laane raamatu „Luukere Juhani juhtumised“, mille andis üle kirjanik ise.

Kanepis oli noortekeskuses sisukas arutelu, kuidas lugemist ja kirjandusüritusi veel põnevamaks muuta. Üheskoos töötati välja suurepärase suvelugemise väljakutsete vihik (kirjuta raamatule uus lõpp, loo reklaamplakat, leia sarnasusi enda ja raamatutegelaste vahel jpm). Lapsed suhtusid vihiku täitmisse väga loovalt. Ühtlasi hakkasid neli tütarlast noortekeskuse Instagramis noortekirjandust tutvustama.

Ülalnimetatud kampaaniad, ürituste sarjad soodustavad kindlasti **individuaaltööd**. Osa raamatukoguhoidjaid sedastavad, et organiseeritud tegevuse tulemusel tahavad lapsed koos raamatukoguhoidjatega rohkem tegutseda ka individuaalselt. Tähtsaks peetakse uudiskirjanduse väljapanekuid. Uudiskirjanduse tutvustamisel on väga head „Lugemisisu“ ja Nukitsa konkurss.

Väga oluline on raamatukoguhoidjate **täienduskoolitus**. Seekord viis Põlvas sisuka erialapäeva läbi Eesti Lastekirjanduse Keskus. Ka mujal toimuvatest koolituste teemaks on paljudel juhtudel just lastetöö. Meelsasti küsivad lasteteeninduse raamatukoguhoidjatelt nõu kolleegid maa-raamatukogudest (komplekteerimine, üritused, päringud jm).

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

Üle-eestilised üritused

Nukitsa XIV konkursi hääletusel osales kokku 174 last, kõige rohkem lasteteeninduses (40). Preemiaks said kaks Põlva Kooli tublit lugejat kutse osaleda Tallinnas lõpuüritusel. Põlvamaa lapsed hääletasid esikohale Triinu Laane „Luukere Juhani juhtumised“ ja parimaks kunstnikutööks pildid Kertu Sillaste raamatule „Appi! Help!“ Kokku sai hääli 100 raamatust 48. 100 algupäraste piltidega raamatust anti hääli kokku 50-le.

Ettelugemisvõistlus “Ühes väikeses Perviku raamatus” toimus 12. oktoobril. Võistlus oli osavõturohke, mõõtu võttis 15 õpilast maakonna kümnest koolist. Katkendeid valiti väga erinevatest Aino Perviku raamatutest, kõige populaarsemateks osutusid „Presidendilood” ja „Klabautermanni mure”. Finaalis esindas Põlvamaad Jane Tampuu (Vastse-Kuuste Kool), juhendaja Kätlin Jõesaar.

Kohtumised kirjanikega: Mika Keränen (Räpina), Kätlin Vainola, Contra, Juhani Püttsepp, Märt Treier (Vastse-Kuuste), Maarja Astover (Kanepi), Triinu Laan (Räpina, Saverna, Põlva), Ene Sepp, Lille Roomets ja Kaia Raudsepp (Põlva). Raamatukogude aastal korraldati lastele küll palju üritusi, aga kohtumisi kirjanikega oleks võinud olla rohkem, ka keskselt korraldatud. Väga tubli oli Eesti Noortekirjanduse Ühing, kelle algatus noortekirjanikud igasse maakonda tõi kohtuma kolm viimatimainitud kirjanikku. Kohtumised polnud ühekordsed, sest tõhususe suurendamiseks korraldatakse neid vanuseastmete kaupa (vt LISA 4. Laste ja noorteüritused). Madli Zobel tutvustas raamatu teekonda huvitavalt Räpinas ja Vastse-Kuustes.

Väga tore oli Polina Tšerkassova „Muusikaline muinasjutututuur“ Räpina valla raamatukogudes (Linte, Veriora, Räpina).

Raamatukogude aasta kõige populaarsemaks ürituseks kujunes Läänemaa kolleegide tore algatus „Suur koogitegu raamatukogus“, millest võttis osa 17 raamatukogu. Kõik üritused õnnestusid. Üritused olid muidugi erinevas mahus. Ruusal ja Moostes küpsetati pannkooke lastekaitsepäeva raames, Rasinal ühitati nn pannkoogipäev lasteaia lõpupeoga jne. Mitmes

raamatukogus hõlbustas ürituse korraldamist kõõgi olemasolu (Linte, Krootuse, Kauksi). Kuna pannkookidega seostatakse vankumatult Pipit, oligi ta mitmel üritusel kohal. Vastse-Kuustes lastekirjaniku ja harrastusnäitleja Helin Villa, Peril ja Põlvas Kiidjärve raamatukoguhoidja Krista Pika kehasuses. Vastse-Kuustes sai koostöös kooliga pannkoogipeost kolmes eraldi grupis osa kogu koolipere. Põlvas osalesid üritusel „Koogilood ja pannukad“ kõik Pihlapuu lasteaia rühmad, lisaks koduseid lapsi. Rühmade kaupa loeti-jutustati Anti Saare „Suurt koogitegu“, seejärel viis Pipi lapsed raamatukogumaja labürintide kaudu õuealale mängima ja pannkooke sööma. Lõpuks lauldi Pipi eestvõttel mitu laulu. Nii suur üritus oli õuealal esmakordselt.

Lastekaitsepäeval Ruusal oli paljude põnevate tegevuste hulgas Inge Parringu teematund „Kuidas elab väike mesilane“. Kohal olid ka päevakangelased ise ja lapsed said aimu kogu meevalmimise protsessist.

RaamatukoguÕÕ pakkus peaasjalikult tegevust suurtele inimestele, aga leidis toreid tegevusi ka lastele. Põlvas seati sisse tondijututuba koos kolekolliga, kes kõike jälgis. Loeti Andrus Kivirähki ja Reeli Reinausi tondijutte, meisterdati tondimakse ja otsiti peidetud tonte ja kolle.

Räpinas sai raamatukogu ning Rápina ja Veriora noortekeskuse koostöös teoks raamatukogude aastale pühendatud päevapikkune **bussireis NOORAA** (noored ja raamatukogu). Tosin last koos saatjatega külastasid kõiki valla raamatukogusid ja said huvitavate tegevuste osaliseks. Verioral tutvuti 3-D printeriga, Leevakul oli põnev ekskursioon töötavas hüdroelektrijaamas jne. Väga omanäoline oli ahju tuletegemise võistlus Võõpsus (muidugi täiskasvanute valvsa silma all). Koostöös Rápina noortekeskusega viidi Lintes läbi LARP (rollimäng) Harry Potteri teemal.

Võistlusi sel aastal palju ei olnud. Vastse-Kuustes osalesid lapsed emakeelepäeva ja sõbrapäeva mängudes, Põlvas oli virtuaalmäng „Arva ära raamatukangelane“.

Oli ka heategevusüritusi: Sinilillejooks Ruusal, Sinilille orienteerumismäng Savernas ja jooks koos Contraga Ukraina heaks Vastse-Kuustes. Koostööd tehti Kaitseliidu ja Naiskodukaitsega.

Kanepis jätkus populaarne seikluskõnd Actionboundi mobiilirakenduse abil, millega olid seotud ka väljapanekud raamatukogus (Nukitsa konkursi raamatud jm).

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Tabel 13

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	1052	1219	115

Kordade (külastuste arv) arv on küll 5,8% (1117) vähenenud, aga teenuste 1,8% tõusnud (1197). Kasutajaid oli mullu 118. Teenuste ring on aastatega laienenud. Lisaks peamisele – laenutamisele – aidatakse täita ja saata dokumente (sealhulgas energiahüvitise taotlemiseks), maksta makse, viiakse pakke pakiautomaate, antakse arvutiõpet, käiakse poes ja apteegis,

kantakse puid tuppa. Koduteenindusega tegeles 21 raamatukogu. Mitut teenust osutasid Vastse-Kuuste (155 korda, 261 teenust!), Ahja, Karilatsi, Kauksi, Rasina, Taevaskoja, Tilsi ja Mehi-koorma raamatukogu. Kasvuruumi veel on, sest koduteenindusega peaksid tegelema kõik raamatukogud. Koduteenindust raskendab hajaasustus.

Tabel 14

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Peri raamatukogu mardipäevatervitus koos Vana-Koiola rahvamajaga Põlva hooldekodus	1	12
Ettelugemine Põlgastes raamatukoguga samas majas asuvas pansionaadis (taastati COVID-i eelne traditsioon)	4	24

Koostöövorme on mitmesuguseid. Saverna hooldekodus asub endiselt laenutuspunkt. Tilsis abistab raamatukoguhoidja järjepidevalt hooldekodu tegevusjuhendajat, aidates leida sobivat kirjandust tema tööks. Ka elanikele valib ta hoolikalt kirjandust. Ruusal on väga hea kontakt hooldekodu töötajaga, kes viib hoolealustele raamatuid. Krootusel prinditakse hooldekodu elanikest lugejatele kord nädalas telekavasid. Erastveres viis kustutatud raamatuid oma elanikele Kanepi Kodu.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Koostöö

POL eraldas tavapäraselt maakonnaraamatukogule tegevustoetust ja tunnustas raamatukoguhoidjaid (vt 2.4.5 Töötajate tunnustamine).

Põlvamaa Arenduskeskus toetas Põlvamaa esindajate osavõttu Nukitsa konkursi auhinna-tseremooniast ja üle-eestilise 4. klasside ettelugemisvõistluse maakonnavoору ja võitja osalemist finaalis. Ka arenduskeskuse tegevus oli tavapärane (vastavalt maakonnaraamatukogu taotlustele toetatakse kaht õpilasüritust aastas).

Koostööst **vallavalitsustega**. Räpina valla raamatukogud jagasid kinkepakke eakatele. Väga vajalik oli kriisikoolitus, millel oli tugev praktiline väljund. (Raamatukogud peavad olema kriisiolukorras avatud, et tagada info kättesaadavus, vajalik on patareiraadio koos tagavara-patareidega jpm.) Põlva vallavalitsuse palvel abistasid maaraamatukoguhoidjad inimesi energiahüvitise taotluste vormistamisel ja edastamisel. Raamatukoguhoidjatele korraldati koolitus ja maksti väikest lisatasu. Kanepi ja Põlva vallavalitsus toetasid ERÜ maaraamatukogude suveseminari läbiviimist.

Väga sisukat koostööd tehti **noortekeskustega**. Järgnevad näited ei hõlma kindlasti koostööd tervikuna. Räpinas viidi raamatukogu ning Räpina ja Veriora noortekeskuse koostöös

raamatukogupäevade ajal läbi bussireis NOORAA kõikidesse valla raamatukogudesse, kus toimusid huvitavad ettevõtmised. Raamatukoguhoidjad kiidavad väga Sille Rebast, kes on ametilt liikuv noorsootöötaja.

Kanepis töötati talvel koostöös noortekeskusega välja suvelugemise uus põnev vorm. Jätkus seikluslik raamatukogukõnd Actionboundi abil. Kahjuks lahkus töölt väga hea koostööpartner noortekeskusest, aga uudsetele üritustele pandi kahe aasta jooksul tugev põhi. Ka Ruusal peeti maha ümarlaud, kuidas noorte elu huvitavamaks muuta.

Põlgastes käib raamatukoguhoidja noortetoas raamatutest rääkimas.

Õpilasmaleva rühmad tegutsesid traditsiooniliselt neljas raamatukogus, ka tööülesanded on endised: Kanepis ja Vastse-Kuustes kogu korrastamine, Taevaskojas puude riita ladumine ja Põlvas raamatulaada läbiviimine.

Kultuurikeskustega jätkus samuti hea koostöö Moostes ja Ruusal (ühisüritused lastele), Põlvas (kevadise linnafestivali korraldamine) ja mujalgi. Tänuväärset koostööd tegid Maret Aruoja (Mooste), Marge Trumsi (Räpina vald) ja Eerika Mark (Põlva). Suurepärane oli koostöö Andre Lainega, kes seadis raamatukogude aasta tantsu ja õpetas selle raamatukoguhoidjatele selgeks. Väga suur oli tema abi ka raamatukogude aasta lõpuürituse korraldamisel Põlva keskväljakul.

Filmirežissöör **Annika Koppel** tegi oma debüütfilmi „Mati Hint. Keelemässaja“ loomise käigus maakonnaraamatukogus palju kaugtööd. Raamatukoguhoidjad said olla abiks materjali-de otsingul. Raamatukogu on tiitrites ära märgitud. Film linastus raamatukogus 16. novembril.

Eesti Kunstiakadeemia ja Tallinna Tehnikaülikool viisid Peril läbi õppepäevad kohaliku kultuuri- ja arhitektuuripärandi teemal. Välja pakuti ideid, kuidas väärtuslikku säilitada ja uuendada.

ETKA Andras Põlvamaa võrgustiku töö oli Ene Tigase eestvedamisel taas väga tihe. Võrgustikku kuuluvad Mall Köpp (Vastse-Kuuste), Külli Ots ja Kati Maidla (Põlva).

Raamatukogudevaheline koostöö. Võrumaa Keskraamatukogu peakorraldas Kagu-Eesti raamatukoguhoidjate sisuka konverentsi „Ma näen aega“ Rõuges. Väga suur tänu eraldi Inga Kuljusele! Võru kolleegidega tegi ürituste korraldamisel koostööd Tiina Hoop (Saverna). Raamatukoguhoidjatel on tavaks käia koos lugejatega üritustel teistes raamatukogudes, mis ürituste kasutegurit veelgi suurendab (Kiuma lugejad käisid kohtumas Loone Otsaga Taevaskojas, Mehikoorma lapsed osalesid Polina Tšerkassova muinasjutukontserdil jne.) Vahva Pipina aitas lasteüritusi Peril ja Põlvas sisustada Krista Pikk (Kiidjärve). Margit Õkva (Peri) käis omakorda Anu Rauale pühendatud üritusel Kiidjärvel kõnelemas oma kokkupuudetest kunstnikuga.

Ettevõtted. Ahjal kogub klientuuri raamatukogumajas asuv juuksurialong. Savernas on hea koostöö toitlustusettevõttega Buffik.

Koostöö mittetulundusühingutega oli tavapäraselt tihe ja vahel polegi aru saada, kust läheb piir raamatukoguga. Järjest laiahaardelisemaks muutub külaseltsi tegevus Peril. Kuna raamatukogu-külakeskuse majast kolis välja ettevõtte, sai selts enda kasutusse juurde tegelusruumi. Tihedat koostööd tehakse külavanematega. Alevivanema ja tema abilise valimine Võõpsus aitab raamatukoguhoidja hinnangul raamatukogutööle palju kaasa. Väga head koostööpartnerid olid Põlvamaa Spordiliit ja Põlva Matkaklubi.

Koostöö mäluasutustega

Karilatsi vabaõhumuuseum on endiselt väga hea koostööpartner. Muuseumis lõpetasid hooaja Vastse-Kuuste tublimad suvelugemise programmis osalejad. Vastse-Kuustes ja Põlvas sündisid koostöös muuseumiga Eesti krooni 30. aastapäevale pühendatud näitused.

Kohaliku pärandi jäädvustamine

Kodulooliste materjalide kogumine kuulub raamatukogu igapäevatöö juurde. Igal aastal on aga ka midagi, mis väärib esiletõstmist. Palju tööd on kodukandirahvast kaasa haarates kohaliku ajaloo talletamisel teinud Enna Prükk Kauksis. Nii pani kauksilane Tiiu Viljalo kokku kodu-uurimistöö Sõpruse kolhoosist.

Ühismajandite ajaloo uurimine on väga tänuväärne, sellekohase üleskutsega esines vallalehes Põlva Teataja Margit Õkva (Peri). Loodetavasti laekub huvitavat materjali.

Edda Prükk (Rasina) valmistus hoolega külapäevaks ja kooli kokkutulekuks, täiendades ja uuendades mappe ning albumeid, millest kokkutulnud olid väga huvitatud. Üritust filmis legendaarne operaator Maido Madisson.

Aili Jürmann (Võõpsu) digiteeris ja pani e-keskkonda teeneka koduloolase Henu Hirmo väärtusliku mahuka käsikirja „Mälestusi Võõpsust”, mille autor oli kinkinud raamatukogule 1983. aastal. Raamatukokku lisandus Röpina aianduskoolis tehtud lõputöö Võõpsu maastikulistele väärtustele hindamisest ja säilitamisest.

Ahja raamatukogu ja Tuglase muuseumit külastasid **Underi ja Tuglase kirjanduskeskuse** esindajad, kellele ahjalased tegid vastukülaskäigu. Keskusega on raamatukogul väga hea koostöö.

Jakob Hurda Seltsi initsiatiivil avati 23. mail Põlvas maakonnaraamatukogu ees mälestuskivi kirjanikule ja kunstnikule Jaan Vahtrale, kes oli seltsi eelkäija, Põlva Rahvahariduse Seltsi looja. Kivi avamisel kõnelesid teiste hulgas kunstiteadlane Enn Lillemets ja ajaloolane Kersti Taal. Kohal oli Jaan Vahtra tütar Ano Vahtra.

Lõimumistegevus

Paratamatult oli aasta jooksul senisest rohkem kokkupuuteid teistest rahvustest inimestega. Maakonnaraamatukogus koostati pilkupüüdev ukrainakeelne teenuste infoleht. Direktor Kati Maidla tutvustas raamatukogu kasutamise võimalusi ka ukrainlaste infopäeval vallavalitsuses. Samuti levitati infot ukrainlaste FB-kanalis, milles oli abiks koordinaator Kaisa Tammoja. Ukrainlastest lugejaid on Põlvas ja mitmes teises raamatukogus ja nendega suhtlemine on väga meeldiv. Põlvas on raamatukogu külastanud Ukraina lastest koosnev lasteaiarühm. Raamatukokku telliti venekeelset eesti lastekirjandust.

Loone Otsa eestvedamisel toimus Põlvas kohtumine mitmekülgsete loovinimeste, odessalannade Sofja Nagorjaki ja Inna Iššukiga, kes olid Eestis tutvumiskäigul. Kohtumine õnnestus suurepäraselt ja pälvis kajastust meedias.

Raamatukogudes eksponeeriti Ukrainale pühendatud näitusi, enamasti oma kogude põhjal. Väga tänuväärne oli Röpina loomemaja eestvedaja Leo Küti algatus korraldada Põlvamaa sõprusrajoonis Kulikivkas lastejoonistuste võistlus ja eksponeerida näitust „Lapsed rahu heaks Ukrainas“ Põlvamaa kultuuriasutustes, sealhulgas raamatukogudes. See oli võimalik korraga mitmes kohas, sest kõik näituse eksponeerijad trükkisid pildid välja. Leo Kütt on aastaid sõpruspiirkonda abistanud ja oli ka nüüd annetuste kogumise peakoordineerija ja nende kohaleviija. Koostööd tegid muidugi ka raamatukogud (Rasina, Võõpsu jne).

Üritused

Ürituste arvu kasv oli prognoositav, kuna viirus enam ei seganud ja oli raamatukogude teema-aasta (kasv 46,0%; 874 ja 600). Osavõtjaid oli koguni 51,8% rohkem (15 593 ja 10 270). Maakonnaraamatukogus (Põlvas) kasvas ürituste arv 51,4% (56 ja 37), osalejate arv peaaegu kahekordistus (1362 ja 710). Üritusi oli raamatukogude lõikes 5–124. Kõige rohkem üritusi korraldati Vastse-Kuustes (109) ja Himmastes (124). Numbrite taga on raamatukoguhoidjate hool ja vaev ning osalejate ilusad elamused. Teema-aastal korraldati palju suurprojekte, millega raamatukoguhoidjad hästi kaasa tulid. Esitlemisele tuli päris palju raamatuid. Täenduslik oli Eero Epneri raamatu esmaesitlus Lembit Ulfsaki lapsepõlvelinnas Räpinas koos raamatu toimetaja Maria Ulfsakiga. Kaido Kaha esitles Põlvas ainulaadsel moel võrukeelset rahvaljandite ja mälestusteraamatut „Ütekõrra om katekõrra“. Raamatukogu juures seisid heas korras nõukogudeaegsed autod, oli elavat muusikat ja ühist filmivaatamist (Tarmo Tagametsa „Retel“ ja Ülikuul“). Kohtuti paljude loomeinimestega, taastus kirjanike tuur „Sõnaränd“, kuulati huvitavaid loenguid, nauditi muusikat, osaleti töötubades, liiguti värskes õhus jne. Loodi kirjandusklubi Kauksis, kolmapäevaste kohtumiste klubi Savernas, lauamänguklubi Kiidjärvel ja aroomiklubi Verioral. Tööd jätkasid klubid Kiumas, Kiidjärvel, Tilsis ja mujalgi.

Alltoodud loetelud on valikulised.

Kirjanike tuuri „Sõnaränd“ raames kohtusid Põlvas lugejatega Loone Ots, Piret Bristol ja Eduard Tüür.

Raamatuesitlused

- Eero Epner „Lembit Ulfsak“ (Räpina)
- Viktor Lõhmus „Setomaa uhtorgude kallastelt: 1950–1974“ (Ruusa)
- Ilmar Särg „Kaugel külas“ (Kanepi)
- Jakob Hurda Seltsi kodulookogumiku „Minevikumälestusi“ 6. osa (Põlva)
- Rein Kaldma „Mammaste ajakangas: Mammaste küla ajaloo läbi sajandite“ (Põlva)
- Kaido Kaha „Ütekõrra om katõkorra“ (Põlva)
- Rainer Rahasepp „Ma saisa suurtii veereh“ (setukeelne luulekogu), esitlus koos illustraatori Epp Metsaluigega (Põlva)
- Toomas Paur „Mees, kes aitas Arnold Rüütli presidendiks“ (Põlva)

Kohtumisi autoritega: Tõnu Õnnepalu (Võõpsu, Leevaku, Põlva), Andres Langemets (Võõpsu), David Vseviiov (Võõpsu, Põlva), Aapo Ilves (Kauksi), Andra Teede (Himmaste, Peri, Saverna, Vastse-Kuuste), Mudlum (Vastse-Kuuste), Lauri Räpp (Kiidjärve, Vastse-Kuuste), Anne-Mai Tevahi (Kiidjärve, Vastse-Kuuste), Loone Ots (Taevaskoja), Urve Tinnuri (Saverna), Märt Treier (Võõpsu, Leevaku, Kanepi, Vastse-Kuuste, Põlva), Leelo Kassikäpp (Linte, Saverna), Lauri Sommer (Võõpsu), Ilmar Vananurm (Võõpsu), Aapo Ilves (Kauksi), Mika Keränen (Vastse-Kuuste), Tiina Kattel (Põlva), Enn Kaup (Põlva), Lille Roomets ja Kaia Raudsepp (Põlva), Sofja Nagorjak ja Inna Ištšuk (Ukraina autorid; Põlva)

Koolitused, loengud, teemaüritused

- Terviseleengud (8), koolitaja Heli Tennosaar (Himmaste)
- Terviseleeng, Ene Mattus (Kauksi)
- Kohtumine koertetreeneri Joanna Paabutiga (Kauksi)

- Käsitöö õpitoad Ahja (14): esemete kaunistamine (termomeeter, vaasid, pudelid, ajalehetorudest hoiukasti valmistamine jpm); Räpina loomemaja savikoja külastamine
- Raamatute parandamine (TÕN-i õpitund; (Tilsi)
- Aroomikoolitus (7) (Veriora)
- Krista Nageli keraamikatöötuba (Vanaküla)
- Õpitoad (4; keraamika, geelküünalde valmistamine jne) (Peri)
- Teet Parring „Kuidas kodustada raha” (Ruusa)
- Tiina Paasik „Kevadtööd aias“ (Leevaku)
- Piirkonna mesinike kokkusaamine ja kogemuste vahetamine (Ruusa)
- Kristiina Sohar „Puude aastarõngad” (TÕN-i õpitund; Vastse-Kuuste)
- Loengud Jaan Vahtrast ja Johan Semmist (ajakirjanik), Kersti Taal (Vanaküla)
- Siiri Puru „Astma ja allergia” (koostöös Eesti Õdede Liiduga) (Põlva)
- Taimar Peterkop „Julgeolek, kriisijuhtimine ja Eesti tulevik“ (Põlva)
- Trüki- ja Paberikunsti Keskuse (TYPA) kõrgtrüki töötuba (Põlva)
- Praktiline origami, Anne Rudanovski (TÕN-i õpitund, Põlva)

Raamatukogujuubelid

- Linte raamatukogu 100. sünnipäeva tähistati aasta hiljem kontserdiga.
- Kiidjärve raamatukogu 65. sünnipäeva sisustasid toredat numbritega lugejad, esinesid ka Mooste rahvamuusikud Krista Sildoja eestvedamisel

Jutu- ja luuleõhtud, kontserdid

- Anne-Mai Tevahi ja Lauri Räpi muusikaline luulelavastus „Ma hingan su armastust“ (Kiidjärve)
- Lauri Räpi ja Anne-Mai Tevahi vestlus- ja luuleõhtu „Luulest lugudeni” (Vastse-Kuuste)
- Urmas Nageli autoriõhtu „Õlaulud, päevalaulud” (Ruusa)
- Kirjandusõhtu „Kollane purskkaev“ Heljo Männi loomingust, Külli Volmer (sõna), Riina Velmet (muusika) (Himmaste)
- Külli Volmeri ja Riina Velmeti jutuõhtu naturaalpillidega (Vastse-Kuuste)
- Ena Metsa jutuõhtud (Leevi, Linte, Mehikoorma, Räpina, Veriora, Saverna)
- Laura Valsi ja Ats Kutteri kontsert (Kauksi)
- Johanna Randmanni kontsert (Linte)
- Liana Zeigo ja Ragnar Häide jõulukontsert (Linte)
- Emadepäevakontsert: Marika Aruküla laululapsed Räpinast (Leevaku)
- Jutuvestja Polina Tšerkassova „Muusikaline muinasjututuur“ (Linte, Räpina, Veriora)
- Pargipiknik (inspireeritud Octav Pancu-Iași raamatust „Võileivad suve ja tuulega“) koos Põlva ja Räpina muusikakooli õpilastega (Peri)
- Kohtumine näitleja ja lavastaja Tarmo Tagametsaga (Saverna)
- Kristiina Ehini ja Silver Sepa luule- ja muusikaõhtu „Ajajõel“ (Põlva)

Raamatukoguüritusi sisustasid muusikaga ka Ants Järv (Kauksi), Heino Tartes koos oma õpilastega (Kiiuma, Taevaskoja, Põlva), Hillar Surva ja Kalmer Vaev (Vastse-Kuuste), Tauri Anni (Leevaku), Maret Kallas (Kiidjärve), ansambel Õed ja Volli (Kiidjärve), Ülar Kõrge, Maarja Kaplinski, Lauri Öunapuu (Põlva) jt.

Kohvikud

- Sõbrapäeva raamatukogukohvik (Vanaküla)
- Kirjanduslik raamatukogukohvik (Saverna)

- Kolmapäeva kohvik Põlva valla kodukohvikute päeval (Vastse-Kuuste)

Võistlused, mängud

Kui eelmistel aastatel hakati hoogsalt korraldama mitmesuguseid mängu veebis, siis nüüdseks ollakse neist veidi väsinud. Üks raamatukoguhoidja kurdab, et viktoriin Quizizzi platvormil ebaõnnestus. Hinnatav on Tiina Hoobi (Saverna) ja Heli Adamsoni (Kanepi) pikaajaline koostöö Kanepi valla mälumänguturniiri korraldamisel. (Seekord oli ka etappe rohkem.)

- Virtuaalne viktoriin „Kõrboja peremees 100” (Veriora)
- Virtuaalne lugejamäng (Põlva)
- Emakeelepäeva mõistatamismäng veebis (Peri)
- Sõbrapäeva lugejamäng (Vastse-Kuuste)
- Emakeelepäeva lugejamäng (Vastse-Kuuste)
- Kanepi valla mälumänguturniir (seitse etappi)

Kogukonna-, küla ja perepäevad

Hea, et on jätkunud viimastel aastatel alguse saanud üritused (kolm esimest loetelus) ja jätkuvad ka pikema traditsiooniga ettevõtmised. (Töös kogukonnaga peavad raamatukoguhoidjad oluliseks ka talgupäevi, mis toimusid Erastveres, Himmastes ja Kauksis.)

- Kanepi perepäev koostöös seltsimaja ja noortekeskusega
- Sigri-migri perepäev Savernas
- Peri III külapäev
- Erastvere kogukonnapäev
- Rasina külapäev koos kooli kokkutulekuga

Laadad

- Kevadine taimeturg (Ahja)
- Jaanipäevalaat (Ahja)
- Jõululaat (Peri)
- Raamatulaat (Vastse-Kuuste)
- Raamatulaat koostöös õpilasmalevaga (Põlva)

Liikumine

- Mobiilne seiklus „Veriora tuur” Actionboundi rakenduse abil (Veriora)
- Seikluskõnnid Actionboundi abil (Kanepi)
- Jüriööjooks (Peri)
- Sinilillejooks (Ruusa)
- Staadionijooks koos Contraga Ukraina toetuseks (Vastse-Kuuste)
- Tervisekõnd (Kauksi)
- Matk „Raamatukogust raamatukokku“ (Põlva)
- Sinilille orienteerumismäng (Saverna)
- Jalutuskäik pargis koos mõtisklustega loodusest (teema-aasta lõpuüritus) (Peri)
- Raamatukogude aasta lõpetamine jõuluväljakul (vt Raamatukogude tegevusi raamatukogude teema-aastal) (Põlva)

Näitusetegevus jäi arvudes eelmise aastaga võrreldes küll veidi tagasihoidlikumaks (vastavalt 400 ja 418), aga sisuliselt oli töö samal ehk heal tasemel. Näitustega seoses toimus ka huvitavaid kohtumisi ja korraldati üritusi. Põnev kohtumine oli Maaritsas Prantsusmaalt pärit Eestis

elava kunstniku Anna Maquet'ga, kes kõneles kunstist ja aiakultuurist. Ta juhendab raamatukogus ka laste kunstiringi. Põlvas ja Savernas oli väga meeldiv koostöö Tallinna tarbekunsti-sealtsiga CDE. Põlvas oli hariv kohtumine Naiskodukaitse Põlva ringkonna esindajatega. Südanliigutav oli Tiia Järvpõllu näituse avamine Põlvas, kus kõlas ka kaunis laul Maarja Kaplinskilt. Huvitav oli koostöö Trüki- ja Paberikunsti Keskusega (TYPA) Põlvas, kus lisaks näitusele viidi läbi ka töötuba. Rohkem kui 400 näitusest parimate valimine ei ole kindlasti eesmärk, aga seekord oli kaks näitust, mille puhul vaatajad ahhetasid: Karine Andrjuškevitšjute paberikunstinäitus „Vanade raamatute uus elu” ja käsitöömeistri Asta Tammsalu näitus „...on veel rõõme, mis otsa ei saa“.

Raamatunäitused

- Oskar Lutsu 135. sünniaastapäevale pühendatud näitus „Kevad. Suvi. Sügis. Talv”, lisaks raamatutele fotoprintidid Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumist kirjaniku loomingu ainetel valminud lavastustest (Põlva)
- Kirjanik ja kunstnik Jaan Vahtra 140. Koostöös Tartu Linnaraamatukoguga (Põlva)
- Käbi Laretei 100. sünniaastapäevale pühendatud näitus „...lihtsalt üks eesti tütarlaps“, koostaja Kaja Kleimann Tartu Linnaraamatukogust (Saverna, Põlva)
- Kogude pärlid (Kiuma, Tils, Põlgaste, Saverna, Peri, Põlva)
- „Kui sain sõbraks raamatuga ja minu teismeea lemmikraamat“ – raamatukoguhoidjate lemmikraamatud ja mälestused (ka esimesest käigust raamatukokku) (Põlva)
- Kauneimate raamatute rändnäitus koostöös raamatukogude aasta toimkonnaga (Põlva)

Kunstinäitused

- Evi Tuvikese maalinäitus „Lõuna-Eesti maastikud” (Ahja)
- Maiu Vares illustratsioonide näitus „Looduslaps” (Ahja)
- Anne Veelmaa Vaasa maalinäitus „Kogutud hetked...” (Ahja)
- Iriina Kohu maalinäitus „Kogutud hetked” (Ahja)
- Kulikivka (Ukraina) laste joonistuste näitus „Ukraina lapsed rahu heaks” (Mehikoorma, Tils, Röpina, Vastse-Kuuste, Veriora)
- Anna Maquet'i maalid (Maaritsa)
- Ulla Preeden „Elus on värvi” (Saverna)
- Karine Andrjuškevitšjute „Vanade raamatute uus elu“ (Himmaste, Linte, Röpina, Saverna, Põlva)
- Tarmo Roosimõlderil maalid (Võõpsu)
- Õnne-Triin Õkva akvarellinäitus „Roheline“ (Peri)
- Regina Lukk-Toompere originaalillustratsioonid Toon Tellegeni raamatule „Kõik on olemas”. Koostöös Eesti Lastekirjanduse Keskusega
- Toomas Kuusingu linoollõiked Merca raamatule „Ollipanõhõpõpääle” (Tils, Saverna)
- Evald Reieri šaržid (Saverna)
- Anne Noogi maalid (Tils, Põlva)
- Marja Küla „Eriline kunst“ (Taevaskoja, Vastse-Kuuste)
- Made Kulbergi maalid (Peri, Mehikoorma, Kauksi, Tils)
- TYPA kõrgtrükinäitus „Linoleumist kartulini” (Põlva)
- Tiia Järvpõllu maalinäitus „Värvides on sõnad” (Põlva)
- Epp Metsaluige illustratsioonid Rainer Rahasepa raamatutele „Mamma jutustused” ja „Ma saisa suurtii veereh“
- Epp Metsaluige „Lõbusad akvarellid” (pildid leiavad koha Valgesoo uuendatud matkaraaja stendidel) (Põlva)

Käsitöö- ja tarbekunst

- Käsitööringi Nipsti Nikerdatud näitus (2) (Ahja)
- Asta Tammsalu „...on veel rõõme, mis otsa ei saa” (Ahja)
- Svetlana Hrabrova kaltsuvaibad (Võõpsu)
- Krista Nageli keraamikanäitus „Metsas“ (Vanaküla)
- Maria Rahasepa kudumite näitus „Sokk ja kinnas nüüd on hinnas” (Põlva)
- Tarbekunstiseltsi CDE näitus (Saverna, Põlva)

Kodu- ja ajalugu, erakogud

- Stendinäitus Räpina kihelkonna ajaloost „Igal paigal oma lugu“ (koostanud valla raamatukoguhoidjad) (Mehikoorma, Leevi, Ruusa, Veriora, Võõpsu, Tilsi)
- Jaapani kimonosiid (Võõpsu)
- „Osake Eesti ajaloost. 30 aastat tagasi tuli käibele Eesti kroon“. Koostöös Karilatsi vabaõhumuuseumiga (Vastse-Kuuste, Põlva)
- „Kuni su küla veel elab...“ (kodu-uurimistööd) (Kauksi)
- Vanaemade puhvetikapist (Saverna)
- Tekstiilinäitus „Esiemade pärandus” (Võõpsu)
- Reprod teemal „Pariis, Pariis!“ Anne Sirgu erakogust (Tilsi)
- Sõpruse kolhoosi tööpäevikud (Kauksi)
- Joonatan Ansi „Pildikesi Ihamaru küla minevikust“ (Põlva)

Fotonäitused

- Elle Mets „Imeline Island” (Tilsi, Erastvere, Kanepi, Põlgaste, Krootuse)
- Fotorühmituse Hetkepüüdjad näitus “Saarte lumm. Prangli ja Keri” (Krootuse, Põlgaste)
- Külli Kolina „Põlvamaa rohujuure tasandil“ (Vastse-Kuuste, Tilsi)
- „Kanepi vald loeb“ (Saverna)
- Naiskodukaitse Põlva ringkond 25 (Põlva)

4.6.2 riiklikul tasandil

Heas koostöös **Riigikantseleiga** toimus riigisekretär Taimar Peterkopi kohtumine huvilistega Põlvas väga aktuaalsetel teemadel.

Koostöö **Kultuuriministeeriumiga** on endiselt tihe. Kati Maidla osales Rahvaraamatukogu Nõukogu liikmena jätkuvalt uue rahvaraamatukogude seaduse ettevalmistamisel.

28. jaanuaril külastas Põlva valla raamatukogusid toonane kultuuriminister Tiit Terik.

Mitmekülgne koostöö oli Rahvusraamatukoguga. Maakonnaraamatukogu külastasid peadirektor Janne Andresoo ja teenuste juht Kristel Veimann, kellega kujunes asjalik arutelu. Suur tänu koostöö eest kuulub Riin Olonenile (statistika ja liitumine MIRKO-ga), Margit Jõgile (MIRKO), Stina Pleyle (raamatukogude aasta) ja René Virksile (keskraamatukogu direktorite õppereisi korraldamine). Põlva Keskraamatukogu sai abiks olla tehnilise lahenduse pakkumisel, mis võimaldas paljudel rahvaraamatukogudel üle Eesti esitada statistiline aruanne. Külli Ots kuulus **raamatukoguguteenuse ärianalüüsi ja teenusdisaini töörühma**, andes ka intervjuu, mis oli koos kolleegide omadega aluseks raamatukoguhoidja persooni loomisele.

Suurepärane oli koostöö **ERÜ büroo** juhataja Reet Olevsoo ja maaraamatukogude sektsiooni juhi Lea Rannaga maaraamatukogude suveseminari läbiviimisel. Mitmekülgse programmiga seminar pälvis osalejate heakskiidu. Kavas oli tutvumine Ahja, Kiidjärve, Taevaskoja, Saverna ja Vastse-Kuuste raamatukoguga, kohtumised kogukondade eestvedajatega (Lennart Liba, Jaan Tobreluts jt), Ene Tigase kogukonnateemaline koolitus, matk Taevaskojas ja käeline tegevus Epp Metsaluige eestvedamisel, kohtumine Triinu Laanega ning Saverna estraaditrupi ja Mooste rahvamuusikute esinemine.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Rahvusvahelist suhtlust ei olnud taas palju. Kati Maidla võttis osa keskraamatukogu direktorite õppereisist Amsterdamist. Kati Maidla ja Külli Ots külastasid koos Tartu kolleegidega Lätit, tutvudes raamatukogudega Riias ja Jurmalas.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Rühmakoolitusi oli mullusega võrreldes koguni kaks korda rohkem (133 ja 67), milles on kindlasti tunda teema-aasta head mõju. Kuna rühmakoolituste hulgas on alati ülekaalus raamatukogutunnid (ehk peamiseks sihtrühmaks lapsed), said lasteaiälapsed ja õpilased raamatukogu ja kirjandusega (väga head tunnid Rāpinas 7.–9. klassi õpilastele) rohkem tuttavaks. Tunde viidi läbi 15 raamatukogus, kõige rohkem Mehikoormas (17), Vastse-Kuustes (17), Rāpinas (13), Kauksis (10), Põlvas (10), Kanepis (7), Tilsis (7), Savernas (6). Enamasti toimuvad tunnid raamatukogudes, kus lasteaed ja kool lähedal, aga see pole määrav. Taevaskoja raamatukogus viibisid terve huvitava koolipäeva Johannese kooli lapsed ja ka Erastveres peeti laste raamatukogutundi. Teemadeks olid üldine (sageli esimene) tutvumine raamatukoguga, kogude paigutus (sel aastal suhteliselt palju), illustratsioonid, ajakirjandusväljaanded, raamatukoguhoidja elukutse, raamatu teekond raamatukokku, aimekirjandus, fantaasia-kirjandus, elektronkataloogid jne. Õpetajad on andnud tundidele positiivset tagasisidet.

Täiskasvanute rühmakoolitustes annavad tooni tutvumiskäigud raamatukokku. Huvitav näide on aga Vastse-Kuuste raamatukogust: Mall Kõpp viis Leevijõe küla rahvale läbi koolituse „Kuidas vormistada lepinguid veebis“.

Individuaalkoolituste peamiseks sihtgrupiks on eakamad inimesed. Individuaalkoolituste arvu võib muidugi registreerida, kuid tööd on kindlasti rohkem, kui arvud peegeldavad. Kuna koolitused seostuvad sageli konkreetsete toimingute tegemisega, on nii juhendatavatel kui ka raamatukoguhoidjatel hea meel, kui need õnnestuvad (nt õigeaegne rongipileti ost).

Individuaalkoolituste teemadeks olid energiahüvitiste taotluste esitamine (esmakordne), pangatehingud, ühistranspordi piletite ostmine, kuulutuse avaldamine ajalehes, e-kaubandus, portaal eesti.ee, digilugu.ee, mobiilirakenduste allalaadimine, tulu- ja tervisedeklaratsiooni esitamine, kaartide aktiveerimine, valla kodulehelt info otsimine, vallalehe lugemine veebis jne.

Siingi on tuua huvitav näide: Ilona Oeslg-Tigasing (Veriora) viis ühele inimesele läbi kuuetaunnise individuaalkoolituse (kohtuti neljal korral), teemadeks sotsiaalmeedia, veebilehitseja kasutamine ja arvutidiagnostika. Raamatukoguhoidja andis ka intervjuu Tartu Ülikooli magistrandile, kes soovib välja selgitada rahvaraamatukogude võimalusi ja vajadusi eakate digipädevuse toetamisel.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukogude aasta märksõnaks oli **ühistorundus**. See oli nii jõuline, et kahjuks ei jõudnud kõik raamatukogud sammu pidada ja palju huvitavaid ettevõtmisi üle Eesti jäi kajastamata. Teema-aasta peakorraldajate hinnangul olid Põlvamaa üritused kodulehel www.raamatukogudeaasta.ee hästi esindatud (eestvedajaks maakonnaraamatukogu), aga mõnigi oluline sündmus jäi siiski välja. Sama kehtib suurürituste nn pilvetabelite kohta, mis olid aluseks pressiteadete koostamisel. Teema-aastast saadud kogemus ütleb, et turundust kui väga olulist valdkonda on vaja koolitustel rohkem käsitleda.

Kajastus ajakirjanduses kasvas muljetavaldavalt: elektronkataloogi Urram põhjal on teada 98 Põlvamaa raamatukogusid kajastavat artiklit (mullu 58).

Maakonnalehe asemiku, Lõuna-Eesti Postimehe (LEPM), ajakirjanikud suhtusid teema-aasta **pressiteadetes** tõsiselt ja võtsid nende põhjal raamatukogudega ühendust. Kõige tihedamalt külastas raamatukogusid nagu ikka Mati Määrits.

Vallalehtedega on koostöö endiselt hea. Seekord on tunnustusväärseim Kanepi valla kõiki raamatukogusid süvitsi tutvustav artiklisari Kanepi Teatajas (<https://kanepi.kovtp.ee/kanepi-teataja>), autoriteks enamasti raamatukoguhoidjad ise.

Kaguraadio peatoimetaja Meelis Käo aitas teema-aasta käima lükata ja kajastas raamatukogude tegevust ka aasta vältel. **Televisiooniga** pole varem nii tihedat kokkupuudet olnud. Koostöö Leevi Lillemäega oli väga meeldiv (teema-aasta avamine, rahvarõivaste aktsioon).

Portaalid. Kanepi ja Põlva valla raamatukogud on viimastel aastatel avaldanud sündmuste infot portaalis **Kultuurikava**. Räpina vallas on oma sündmuste kalender. Põlvamaa Arenduskeskus on seoses Tartu kultuuripealinna projektiga (2024) ka Põlvamaal kasutusele võtnud **Tartu Kultuuriakna**, mille kohta Lennart Puksa viis kultuuritöötajatele läbi koolituse. Kanepi vallas palutakse sündmused sisestada mõlemasse portaali, aga Põlva vallas ollakse veel äraootaval seisukohal ja eelistatum on Kultuurikava. Esimesed katsed uude portaali infot panna on maakonnaraamatukogus tehtud.

Raamatukoguhoidjad hindavad väga oluliseks **sotsiaalmeediat**. Kasutusel on raamatukogude 19 kontot ja kasutamine muutus aktiivsemaks (postitusi 8,6% rohkem; 1226 ja 1129). Verioral võeti esimesena maakonna raamatukogudest kasutusele TikTok, mida raamatukoguhoidja peab väga sobivaks noortele. FB-s tekkis uus sihtgrupp: Ukraina sõjapõgenikud.

Sümboolikat arendati senisest rohkem ja siingi on seos teema-aastaga. Maakonna-raamatukogule osteti kaks reklaamlippu, mis on juba leidnud kasutust nii sise- kui ka välisruumis. Kati Maidla valmistas raamatukogu märgipressi abil aasta algul palju teema-aasta **märke** ja ilusad märgid-nimesildid maaraamatukogude suveseminarist osavõtjatele. Märke valmistati koos lastega Vastse-Kuustes (raamatukogude aasta, „Lugemisisu“ programmi jne). Savernas telliti tasse, Vastse-Kuustes tasse ja pastapliiatseid. Ahjal on populaarsed šokolaadid: täiskasvanutele „Ahja“ ja lastele „Illimari amps“.

4.9 Andmebaasid

Elektronkataloogi URRAM lisati 2500 **koduloolise artikli kirjet** maakonnaraamatukogus (lisaks värsketele artiklitele huvipakkuvamaid kodulookartoteegist) ja 369 Räpina raamatukogus. Seoses uue kodulehe ettevalmistustöödega vaadati maakonnaraamatukogus üle ka andmekogud, mida tutvustada. Koduleht jõuab kasutajateni 2023. aastal.

Väljaannete koostamine, publitseerimine, osalemine koostamises

Aili Jürmann (Võõpsu) digiteeris Henu Hirno käsikirja „Mälestusi Võõpsust“ ja pani üles e-keskkonda (view.genial.lv).

Maakonnaraamatukogu jätkas koostöös Jakob Hurda Seltsiga Põlvamaa tähtpäevade kalendri avaldamist LEPM-i digilehes.

5. 2023. aasta tegevused

- Koostöös ERÜ-ga viia läbi 23. üle-eestiline maaraamatukoguhoidja päev
- Jätkata koolituste, õppekäikude jms korraldamist
- Jätkata kogude puhastamist ja inventuuride korraldamist maakonna raamatukogudes
- Avada kasutajatele Põlva Keskraamatukogu uus koduleht ja püsida kaasas erinevate digilahenduste ja -võimalustega
- Parandada raamatukogude füüsilisi tingimusi

Koostajad:

Külli Ots

Ene Jaamaste

Sirve Valdmaa

Direktor Kati Maidla

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1. Personali koolitus

Tabeli keskmistes veergudes kajastuvad koolitused väljaspool maakonnaraamatukogu.

Kuluveerg näitab koolituskulu tervikuna, sulgudes kulu väljaspool maakonnaraamatukogu.

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Kanepi vald	9	75	934,00 (114,00)
1. Erastvere	1	2	141,00
2. Kanepi	1	7	142,00
3. Karilatsi	-	-	105,00
4. Krootuse	-	-	93,00
5. Maaritsa	1	6	-
6. Põlgaste	2	23	202,00 (114,00)
7. Saverna	3	33	147,00
8. Valgjärve	1	4	104,00
Räpina valla Keskraamatukogu	24	206	945,00 (300,00)
9. Räpina	3	43	95,00
10. Leevaku	1	5	164,00
11. Leevi	3	11	74,00
12. Linte	1	3	103,00 (15,00)
13. Mehikoorma	3	11	88,00
14. Ruusa	1	5	93,00
15. Veriora	9	114,5	320,00 (285,00)
16. Võõpsu	3	13,5	8,00
Põlva Keskraamatukogu	43	460,5	6168,00 (599,00)
17. Keskraamatukogu	12	136	4341,00 (240,00)
18. Ahja	3	6	31,00
19. Himmaste	-	-	140,00
20. Kauksi	-	-	96,00
21. Kiidjärve	-	-	31,00

22. Kiuma	-	-	126,00
23. Mooste	2	8,5	142,00
24. Peri	2	78	123,00
25. Rasina	1	4	153,00
26. Taevaskoja	-	-	132,00
27. Tilsa	3	44	248,00 (90,00)
28. Vanaküla	1	2,5	164,00
29. Vastse-Kuuste	19	181,5	441,00 (269,00)
Kokku	76	741,5	8047,00 (1013,00)

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Iloa Oesalg Tigasing (Veriora) ja **Ester Nagland** (Räpina) tegid kokkuvõtte Räpina valla raamatukogude kasutajate rahulolu küsitlusest Räpina valla Keskraamatukogu raamatukogu nõukogus ja maakonnaraamatukogu aastalõpukoolitusel.

Margit Õkva (Peri) esines Järvamaa Keskraamatukogus raamatukoguhoidjate koolitusel ettekandega „Aeglaselt allikale – minu kogemus pärandi leidmisest, hoidmisest ja edasiandmisest”. Samateemalist koolitamist jätkab raamatukoguhoidja kindlasti edaspidi.

Anne Konsap (Mehikoorma) tutvustas kooli lastevanemate koosolekul laste- ja noortekirjandust ning kasvatusalast kirjandust. Samuti pidas ta ettekande Vaino Vahingust ja kohalikust kultuurielust Tartu Ringkonnakohtu töötajatele.

Krista Pikk (Kiidjärve) viis läbi kaks Kiidjärve-Kassioru ajaloolist ringkäiku (koorilauljatest kanuumatkajatele ja ESTReiside grupile) ja tegeles pidevalt raamatukogu ja samas asuva Kalmer Tennosaare isikuarhiivi tutvustamisega gruppidele ja üksikisikutele.

Külli Vardja jätkas giiditööd Ahjal. Seekord käis külas vähem suuremaid gruppe, see-eest oli intensiivne tegevus 3–5-liikmeliste gruppidega.

Ilse Aigro (Valgjärvel) viis läbi kaks kultuuriloolist ekskursiooni.

Elve Vals (Ruusa) tutvustas Ruusa kooli 50 aastat tagasi lõpetanute kokkutulekul külakeskust, sealhulgas lasteaeda, ja raamatukogu.

Tiiu Ziugmann tutvustas raamatukogu tegevust külakoosolekul.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2022)
Kanepi vald	
Valgjärve	Uue maja ehitus (valmib 2023)
Erastvere	Katuseremont
Kanepi	WC-poti ja kraanikausi vahetus, teenindusleti remont
Maaritsa	Elektrisüsteemi uuendamine, mille käigus paigaldati raamatukokku uued valgustid ja majale valvekaamerad
Põlgaste	Välisuste vahetus
Saverna	Vahelae tugisammastele puitliistude kinnitamine (kipsplaadist nurgad olid hakanud pudenema)
Räpina valla Keskraamatukogu	
Leevaku	Uue maja ehitus (valmib 2023), millele eelnes senise raamatukogu-külakeskuse hoone lammutamine
Ruusa	Peasissekäigu välisuste vahetus
Võõpsu	Elektripumba paigaldamine kaevu
Põlva Keskraamatukogu	
Ahja	Korstna parandamine, uue katuseuugi paigaldamine, koridori remont
Himmaste	Majaesise platsi korrastamine, puude istutamine ja muruplatsi rajamine
Kauksi	Köögiremont ja uute valgustite paigaldamine
Kiidjärve	Terrassi uuendamine, peaukse esiste kivide väljavahetamine (olid libeduse tõttu ohtlikud)
Kiuma	Katuseremont

Vastse-Kuuste	Käsipuu paigaldamine sisetrepile (koridoris)
Põlva	Pisiremont kojulaenutussektoris (leti lühendamine, värvimistööd)

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Kanepi vald		
Erastvere	Raamatukogude aasta avamine: katkendi lugemine Piret Raua raamatust „Tobias ja teine B” ja Põlva Koolis valminud video (sama raamatu põhjal) ühisvaatamine	5
	Lasteraamatupäev	20
	Esimene advent ja piparkookide küpsetamine	24
Kanepi	Raamatukogude aasta avamine: katkendi lugemine Piret Raua raamatust lasteaias	16
	Ettelugemine (19)	296
	Seikluslik raamatukõnd (4; jõulueri, „Kevad kirjanduses“ jne)	85
	Kohtumine Triinu Laanega (2; 1. – 2 kl, 2. – 3 kl)	42
	Emakeelepäev: Edgar Valteri „Pokulugude“ juubel koos poku Sirje Loodusega	30
	Lugemishuviliste reis Palamusele ja Varnjasse koostöös noortekeskusega	18
	Pannkoogipidu koostöös lasteaiaga	31
	Perepäev koostöös seltsimaja ja noortekeskusega	29
	Kohtumine Maarja Astoveriga (8.– 9. kl)	28
	Suvelugemine ja lõputrall algklassilastele koostöös seltsimajaga. Nõid Rosaalie rollis Aive Leppik (Viitina raamatukogu)	16+48
Karilatsi	Õpituba: maalimine õlivärvidega	10
	Lauamängude mängimine	6
Krootuse	Suur suvine koogitegu (muude tegevuste kõrval ka õuemängud)	14
	Kevadluule lugemine „Tervitame kevadet“	12
	Naljapäev: Juku naljade lugemine	20
	Lugemistund	5
	Meisterdamine algklassilastega (2)	14

Maaritsa	Suvelugemise BINGO	5
	Kunstitöötuba, juhendaja Anna Maquet	6
Põlgaste	Pannkoogipäev	12
	RaamatukoguÕÕ koostöös noortetoaga	18
	Lugemistund lasteaias (2)	38
Saverna	Raamatukogude aasta avamine: ettelugemine koolis (suuremad lapsed lugesid noorematele)	28
	Lastehommik „Emakeele vahvas maailmas“	10
	Lugemishommik (2)	25
	Sinilille orienteerumismäng (kogupereüritus)	39
	Mõistatamishommik	11
	„Lugemisisu“ hooaja lõpuüritus koos lugemiskoera Nepsuga	48
	Lustlik pannkoogipäev	24
	Sigri-migri perepäev	286
	Ettelugemistund koolis (3; 1.–4. kl)	27
	Kohtumine Triinu Laane ja luukere Juhaniga	43
	Suvelugemise BINGO ja lõpuüritus	15+13
Räpina valla Keskraamatukogu	Raamatukogu ja noortekeskuste bussituur NOORAA raamatukogupäevade ajal. Lapsed külastasid valla raamatukogusid, kus olid erinevad tegevused. Lähemalt allpool	12 last koos 4 saatjaga
Räpina	Raamatukogude aasta avamine: ettelugemine (1. kl)	20
	Ettelugemine talveteemal (2. kl)	19
	Ettelugemine ja lumikellukese meisterdamine „Tere, kevad!“ (2; 3. kl)	35
	„Munapühade ootel“: piltide ja lauakaunistuste valmistamine 3; (HEV-õpperühm; 1., 2. kl)	49
	Külas Eesti Rahvapäriskool (kooli aulad): rahvakalender ja pärimismängud	260
	Polina Tšerkassova „Muusikaline muinasjututuur“	23
	3D kaardi „Tulbid emale“ meisterdamine (1.–	35

	2. kl)	
	„Lugemisisu” teematund (4; lasteaiarühmad, 2. kl)	73
	Lugemistund „Tänapäeva noortekirjandus” (8. kl)	23
	NOORAA: raamatukogu tutvustus ja nuputamisülesanded	12
	Kõrvitsanädal koostöös kooliga: ettelugemine ja laternate meisterdamine (1., 2. ja 4. kl)	77
	Isadepäev (3; 1.–2. kl.): kaardi meisterdamine	45
	Kohtumine Triinu Laanega võru keele päeval. Kokku volditi ka „Väike Rebo on rikas” (5.–6. kl)	53
	Ettelugemispäev koolis: Aino Perviku jutud „Turr” ja „Metsas” (1.–4. kl)	91
	Madli Zobel raamatu teekonnast (2.–3. kl)	37
	Kohtumine Mika Keräneniga	18
	Jõulueelne hommik: jõulujutud, labakinda- ja lumemehekaardi meisterdamine (3. kl)	16
Leevaku	NOORAA: ekskursioon hüdroelektrijaamas	12
	Jaanikuu õhtu lastekava (mängud)	32
Leevi	Pannkoogipäev	9
	NOORAA: kokkuvõtte päevast	12
Linte	Pannkoogipäev	17
	Polina Tšerkassova „Muusikaline muinasjututuur” (osalesid ka Mehikoorma lapsed)	12
	Pannkoogipäev	17
	LARP (rollimäng) Harry Potteri teemal	10
	NOORAA: otsimismäng raamatute põhjal	12
	Kokandusring (9)	90
	Käsitööring (7)	59

	RaamatukoguÖÖ	8
Mehikoorma	Raamatukogude aasta avamine	30
	Emakeelepäev	28
	Vestlusing noortekirjandusest	6
	Pannkoogipäev	33
	Lugemistund	14
	Ettelugemispäev	22
	NOORAA:	12
	Kohtumine jutuvestja Ena Metsaga	21
	Jõulujuttude lummuses	8
Ruusa	Emakeelepäev (lasteaialapsed)	8
	Jürikuu sinilillejooks	71
	Lastekaitsepäev	200
	Koolialguse batuudipäev	57
	Ettelugemispäev: Aino Perviku lood (4. k)	3
	Ettelugemispäev: Mila Berg „Väike üksarvik Tähehelk...”, raamatukoguhoidja Üksarviku kostüümis (lasteaialapsed)	10
	Laste tegeluspäev: kirjanduslike ristsõnade lahendamine, joonistamine, meisterdamine, volimine	17
	NOORAA: raamatukogu ja külakeskuse tutvustus, ristsõnade lahendamine	12
Veriora	„Lugemisisu” lõpuüritus (2; lasteaialapsed, 3. kl)	29
	Polina Tšerkassova „Muusikaline muinasjututuur”	6
	Pannkoogipäev	13
	Suvelugemise BINGO	3
	Lugemistund lasteaias	12
	„Raamat kohvis” lasteaias (3): Helena Koch	27

	„Kartuli kuningriik”, Tiit Kändler „Vihmavari, kes tahtis olla kuiv”, Astrid Lindgren „Rebane ja päkapikk”	
	Ettelugemispäev lasteaias: Aino Pervik „Jänes keedab suppi”	11
	Ettelugemispäev (4. kl)	8
	NOORAA: raamatukogu ja 3-D printeri tutvustus	12
Võõpsu	NOORAA: ahjukütmise võistlus kahe võistkonna vahel	12
Põlva Keskraamatukogu		
Ahja	Lugemiskambri hommik „Lugemine teeb rõõmsaks”	15
	Lugemiskambri hommik „Sõbrad minu ümber”	18
	Üritus lugemiskambris „Üllatusterohke raamatukogu”	17
	Friedebert Tuglase sünnipäevahommiku jalutuskäik	20
	Kevadine kiigepäev õuealal	20
	Lugemistund „Kaminapaistel”	21
	Volbritrall õuealal	17
	„Lugemisisu” teematund lugemiskambris	50
	Ettelugemispäev „Aino Pervik ja tema lood”	20
	Südasügisised hommikujutud	22
	Kolmapäevane hommikukohtumine	37
Himmaste	Lugemistund (41)	265
	Joonistustund (40)	243
	Küla talgupäev	26
	Jaanipäev	48

	Spordipäev	32
	Pannkoogipäev	37
	Sipsikuga õue: Sipsiku rollis Helin Vill	28
Kauksi	Volbripidu	16
	Pannkoogipäev	32
	Emakeelepäev	20
	Lugemistund (lasteaialapsed)	9
	Sügise sünnipäev	7
	Mardipäev lasteaias	13
	Kadritrall lasteaias- ja koolilastega	15
	Jõuluingli meisterdamine	6
	Jutuhommik Põlva jõuluväljakul (kesk- väljakul)	50
	Jõulumuinasjuttude konkurss	4
Kiidjärve	Koolivaheaja lugemis-, laulmis- ja joonistamistund (6)	7
	Kogupere lugemise, joonistamise ja kirjandus- like mõistatuste lauake (3): suvi, sügis, talv	33
	Suvelugemine	4 last
	RaamatukoguÕÕ	6 last
Mooste	Perepidu õues koostöös lasteaiaga	50
	Muinasjutuline metsamatk koostöös kultuuri- majaga	51
	Lastekaitse- ja pannkoogipäev koostöös kultuurimajaga	120
	Kaisukarupäev koostöös kultuurimajaga	25
	Jutuhommik Põlva jõuluväljakul (kesk- väljakul)	50
	Lasteaia jõulupidu „Metsarahva jõul”	45
	Jänkujooga koostöös lasteaiaga	20

	Rollimänguline teematund koostöös lasteaiaga (11)	110
	Teatripäev koostöös lasteaiaga	10
Peri	Pannkoogipidu koostöös Kiidjärve raamatukoguga	21
	Jutuhommik Põlva jõuluväljakul	50
	Suvelugemise BINGO	4
	<i>Halloweenidisko</i> (osalesid ka Himmaste lapsed)	45
	Õpitoad (5): keraamika, mobiilikoti, adventipärja ja geelküünalde valmistamine, piparkookide küpsetamine ja dekoreerimine	28
Rasina	Külas Lõvi Lõrr ehk raamatukoguhoidja (lasteialapsed)	8
	Nukuetendus „Kolm karu” lasteialastele raamatukoguhoidja esituses	8
	Pannkoogipäev koos lasteaiaga lõpupeoga	15
	Ettelugemine: „Kaunimad loomaliigid”	10
	Emakeelepäev: Ilmar Tomuski „Kullakallis kass” lugemine lasteialastega	9
	Ettelugemispäev: „Taadu, loe mulle”	8
	Kaisukarupäev: lugemine ja näituse vaatamine	8
	Mardipäev: martideks kehastumine	6
	Uute raamatute tutvustamine	8
Taevaskoja	Vastlapäev	15
	Talgupäev	12
	Meisterdamine ja õuemängud (4; suvel)	43
Tilsi	Raamatukogude aasta avamine: ettelugemine pikapäevavärgi lastele	8
	„Lugemisisu” teematund (14)	67
	Ettelugemine (7)	63

	Mõistatuste lahendamine (4)	11
	Joonistamine (4)	29
	Sõnamängude mängimine (4)	19
	Voolimine (4)	17
	Lauamängude mängimine (15)	62
	Meisterdamine (3)	3
	Luuletuste lugemine	4
Vanaküla	Laste pühapäev (3): uute raamatutega tutvumine, meisterdamine ja mängimine	17
	Vastlatrall	9
	Jaanipäeva lasteosas: mängud ja võistlused	62
	Laste matkapäev koos pikniku ja õuemängudega	14
	Pannkoogipäev	10
Vastse-Kuuste	Raamatukogude aasta avamine (2; 1. – 2., 3.– 4. kl): katkendi Piret Raua raamatust luges Helin Vill	41
	Raamatukogude aasta avamine (5.– 9. kl): katkendi Piret Raua raamatust luges Rainer Rahasepp	61
	Kooslugemine: Eno Raua „Naksitrallid” (4; 1.– 4. kl)	36
	Sõbrapäeva lugejamäng	48
	Koolivaheaja nuputamise- ja meisterdamispäev (2)	10
	Kohtumine Contraga (5.– 9. kl)	60
	Staadionijooks koos Contraga Ukraina toetuseks	98 last
	Kohtumine Kätlin Vainolaga (2; 1.– 2., 3.–4. kl)	36
	Pannkoogipidu (3; 1.– 9. kl)	105
	Suvelugemise BINGO ja tunnustusüritus Karilatsi vabaõhumuuseumis	12+18

	Põhjamaade kirjandusnädal: külas Karlsson Helin Villa kehastuses (3; lasteaialapsed, 1. – 2., 3.–4. kl)	46
	Kohtumine Märt Treieriga (6. – 9. kl)	44
	Lugemistund: Tove Jannsson „Nähtamatu laps” (2. 3. kl)	19
	Karlssoni joonistusvõistlus	34
	Ettelugemispäev: Juhan Püttsepa jutud (2; 2.– 4. kl)	36
	Madli Zobel raamatu teekonnast (3; lasteaialapsed, 1.– 2., 3.– 4. kl)	48
	Ettelugemispäeva video vaatamine	14
	Kohtumine Juhani Püttsepaga (2.– 6. kl)	48
	„Lugemisisu” teematund (20; 1.– 4. kl)	180
	Lugemis- ja nuputamistund (51)	427
Põlva	Raamatukogude aasta avamine koos Põlva Jakobi Kooliga: katkendi Piret Raua raamatust luges Helje Põvvat	37
	Lugemistund	9
	Ettelugemispäev	10
	Emakeelepäevaüritus „Selle maa keel, raamatud, lapsed” (lasteaialapsed)	16
	Kirjandushommik „Vägilased eesti lastekirjanduses” (lasteaialapsed)	17
	Lugemiskoera programmi hooaja lõpupidu Himmastes	24
	Perehommik	48
	Suur pannkoogipäev „Koogilood ja pannukad” koostöös Kiidjärve raamatukoguga (lasteaia- ja kodused lapsed)	82
	Kirjandushommik „Tere, sügis!”	16
	Teemaüritus „Meil on külas neljajalgne sõber... koerad tööl ja kodus” (3)	46
	Suvelugemise BINGO (Põlvas)	40

	RaamatukoguÕÖ: tondijutud, meisterdamine, mängud jne	18
	Ülemaakonnalise suvelugemise tunnustusüritus: külas Triinu Laan	42
	Teemahommik „Jõuluaeg ja päkapikud”	13
	Ristsõnade lahendamise turniir	8
	Virtuaalne lugejamäng „Arva ära raamatu pealkiri”	10
	Raamatukogupäevade üritused: ristsõnapäev, lauamängupäev, loterii-allegri ja meisterdamispäev	30
	Kohtumine Ene Sepaga	29
	Kohtumine Kaia Raudsepa ja Lille Roometsaga (2; üks põhikooli-, teine gümnaasiumiastmele)	76

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Kogude komplekteerimine ja töötlemine

Komplekteeritakse kõik maakonna rahvaraamatukogusid. Aruandeaastal lisandus 12 723 teavikut.

Aasta algul sõlmib raamatukogu direktor lepingud Röpina ja Kanepi vallavalitsusega, kes kannavad Pölvva vallavalitsuse pangakontole komplekteerimissumma (v.a. perioodika). Riigilt saadud soetussumma jagatakse vastavalt elanike arvule. Elanike arvestust teeninduspiirkondade kaupa peab pearaamatukoguhoidja. Ülalviidatud lepingus on kirjas ka riigilt saadud summa. Järjekindlalt jälgitakse sooduspakkumisi. Komplekteerimisjuht teavitab raamatukoguhoidjaid soetussummade seisust kord kvartalis, vajadusel sagedamini.

Raamatukoguhoidjad esitavad tellimused Rahva Raamatu kodulehele, mille alusel teavikud tellitakse ja töödeldakse. Saadetised valmivad kord nädalas, mis on eeskujuväärne näitaja.

Komplekteerimisele pööratakse tähelepanu koolituspäevade infoosas (raamatute tutvustamine, ülevaade rahalisest seisust).

Raamatukoguhoidjad on komplekteerimistegevusega väga rahul.

Raamatukogutöökä vajalike andmebaaside loomine

Järjepidevalt bibliografeeritakse koduloolisi (Pölvamaa-ainelisi) artikleid elektronkataloogi Urram, varustades kirjed vajalike märksõnadega. Läbi vaadatakse kogu raamatukokku saabuv perioodika ja suur osa teadmiskirjandusest. Valikuliselt sisestatakse huvipakkuvamaid artikleid kodulookartoteegist eesmärgiga teha need kättesaadavamaks. Aruandeaastal loodi Urramisse 2500 koduloolise artikli kirjet.

Raamatukogude statistilise aruandluse korraldamine

Nõuetekohaselt esitatakse statistilised aruanded ja koostatakse aruanne maakonna rahvaraamatukogude aasta tegevusest. Tegu on töömahuka valdkonnaga.

Aruandeperioodi eel koostatakse raamatukoguhoidjatele meespea statistilise aruande ja küsimustik informatsioonilise aruande täitmiseks ning arutatakse nende põhjal aruande koostamine aastalõpunõupidamisel üksipulgi läbi. Aruandlusperioodil nõustatakse raamatukoguhoidjaid pidevalt, parandatakse vigu, mille välistamiseks võrreldakse ka statistilisi ja informatsioonilisi aruandeid jne. Maakonnatasandil teatakse maaraamatukoguhoidjate tegemisi hästi ja see on aruannete koostamisel suureks abiks. Sisuliselt on aruandluse puhul tegemist erialase nõustamisega, mis kuulub järgmise punkti alla. Nõustatakse ka kooliraamatukoguhoidjaid (statistilise) aruande esitamisel.

Erialane nõustamine ja raamatukoguhoidjate täienduskoolituse korraldamine

Aruandeaastal viidi läbi 10 koolituspäeva, neist kaks hübriidvormis ja kaheksa kontaktsena. Viimased aastad on tõestanud, et kontaktkoolituse kasutegur on suurem. Virtuaalkoolitused aitavad raamatukoguhoidjate aega kokku hoida näiliselt. Koolituste arv on optimaalne. Koolitused olid osalejate hinnangul vajalikud ja huvipakkuvad. Viimastel aastatel on suurt tähelepanu ajakajaliselt pööratud suhtlemispsühholoogiale ja lastetööle. Väga kõrgelt hindavad raamatukoguhoidjad õppereise. Seekordne reis viis Lääne-Harju valda. Edaspidiseks käsitlemiseks on vajalikud digipädevus ja turundus.

Igapäevaselt nõustatakse raamatukoguhoidjaid paljudes küsimustes (Urram, komplekteerimine, ürituste läbiviimine, projektide koostamine jpm). Raamatukogude aastal jagati pidevalt infot toimuva kohta, kutsuti osalema suurüritustel, samuti veeti eest ühisturundust. Sündmusi teema-aasta kodulehel üles pannes jälgiti, et võimalikult paljud raamatukogud oleks esindatud ja kaalukad ettevõtmised kajastamist leiaks.

Juba aastaid on prioriteediks kogude puhastamine ja inventuuride läbiviimine. 2022. aastal viidi inventuur läbi koguni seitsmes raamatukogus! Ka 2023. aastal on see kavas mitmes raamatukogus. Inventuuride puhul on initsiatiiv komplekteerijate käes. Kogude puhastamine on toimunud direktori ja pearaamatukoguhoidja eestvõttel. Praktilist abi osutati Valgjärvel ja Leevakul enne asenduspinnale kolimist, Leevakul aidati ka kolida.

Teatmebibliograafilise töö korraldamine

Päringutele vastamine on järjepidev tegevus. Aasta jooksul lahendati 1552 päringut, neist 225 lasteteeninduses. Teatmestu korraldamisega tegeleb üks lasteraamatukoguhoidjatest ja lugemissaali raamatukoguhoidja. Päringutele vastavad muidugi ka teised töötajad. Lugemissaali on kokku kogutud varamu Põlvamaa kohta, mida pidevalt täiendatakse ja ka huvilisi on kogu maakonnast. Varamu kasutamist päringute arv täielikult ei väljenda. Juhul, kui inimene ise vajalikud koduloolised materjalid leiab, päringut kirja ei lähe, aga selle taga on raamatukoguhoidjate hea töö. Päringutele vastates on väga oluline isiklik kontakt, seetõttu ei saa ega ole vaja seda ülemäära tsentraliseerida. Jäägu suurtele raamatukogudele need päringud, mida kohalikul tasandil pole võimalik lahendada.